

**TURUN
YLIOPISTO**

Vanhempien ja huoltajien ajatuksia koira- avusteisesta opetuksesta

Kasvatustieteen
pro gradu -tutkielma

Laatija:
Karoliina Suominen

2.5.2024
Rauma

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Pro gradu -tutkielma

Oppiaine: Kasvatustiede

Tekijä: Karoliina Suominen

Otsikko: Vanhempien ja huoltajien ajatuksia koira-avusteisesta opetuksesta

Ohjaaja: Yliopistotutkija Ville Mankki

Sivumäärä: 52 sivua, 3 liitesivua

Päivämäärä: 2.5.2024

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, mitä ajatuksia, mielipiteitä ja tunteita koira-avusteista opetusta kohtaan. Vaikka koira-avusteista opetusta on tutkittu runsaasti, ei vanhempien ja huoltajien näkökulmaa asiaa ole juurikaan tuotu esiin. Tästä syystä tällaiselle tutkimukselle on tarvetta. Aihetta on tärkeää tutkia, jotta saadaan tietoa vanhempien ja huoltajien ajatuksista ja pystytään paremmin edistämään kodin ja koulun yhteistyötä.

Tutkimus on luonteeltaan laadullinen ja aineistonkeruu tapahtui teemahaastatteluina. Tutkimukseen osallistui yhteensä seitsemän henkilöä, joilla on yksi tai useampi alakouluikäinen lapsi. Aineiston analyysi tapahtui aineistolähtöisen sisällönanalyysin keinoin.

Tutkimuksessa selvisi, että koira-avusteinen opetus ei ollut tuttua vanhemmille ja huoltajille. Heillä heräsi kuitenkin paljon ajatuksia siitä, miten koiraä voi hyödyntää opetuksen apuna, ja mitä haasteita koira-avusteiseen opetukseen saattaisi liittyä. Kaikki haastateltavat henkilöt asennoituivat koira-avusteiseen opetukseen joko varovaisen positiivisesti tai erittäin positiivisesti. He kokivat omien kokemustensa vaikuttavan vahvasti heidän ajatuksiinsa koira-avusteisesta opetuksesta. Yleisimmin mainitut koira-avusteisella opetuksella saavutettavat edut olivat haastateltavien mukaan koiran rauhoittava vaikutus, keskittymiskyvyn paraneminen, koiran tarjoama kumppanuus ja ilo ja hyvä olo sekä positiivinen vaikutus opettajan ja oppilaan väliseen vuorovaikutukseen. Haasteina taas mainittiin eniten koirapelko, allergiat, koira-avusteisen opetuksen järjestämisen haasteellisuus sekä pelko siitä, että koira vie huomion pois opiskelusta. Haastateltavat toivat koira-avusteisen opetuksen eduista ja haasteista esiin paljon sellaisia asioita, joita myös tutkimuksissa on tullut ilmi koira-avusteista opetusta tutkittaessa.

Avainsanat: koira-avusteinen opetus, koira-avusteinen pedagogiikka, eläinavusteiset interventiot, koira-avusteisuus, vanhemmat, huoltajat

Sisällysluettelo

1	Johdanto	5
2	Teoreettinen tausta	7
2.1	Eläinten käytön historiaa	7
2.2	Eläinavusteiset interventiot	8
2.3	Koira-avusteinen opetus ja oppimistulokset	10
2.4	Koiran läsnäolon merkitys oppilaiden hyvinvointiin ja käytökseen	11
2.5	Koira-avusteisen opetuksen merkitys opettajalle	13
2.6	Koira-avusteisen opetuksen haasteet	14
3	Tutkimuksen toteutus	17
3.1	Tutkimusmenetelmänä laadullinen tutkimus	17
3.2	Aineiston hankinta	17
3.3	Aineiston analyysi	19
3.4	Tutkimuksen eettisyys	21
4	Tulokset	22
4.1	Vanhempien ja huoltajien asenteet ja tunteet koira-avusteista opetusta kohtaan	22
4.2	Vanhempien ja huoltajien ajatuksia siitä, miten koira voisi hyödyntää opetuksessa	24
4.3	Ehdot koira-avusteisen opetuksen toteuttamiselle	27
4.4	Haastateltavien ajatukset koira-avusteisen opetuksen eduista	28
4.5	Haastateltavien ajatukset koira-avusteisen opetuksen haasteista	33
4.6	Haastateltavien taustan merkitys heidän ajatuksiinsa	37
5	Pohdinta	41
5.1	yhteenveto ja vertailu aikaisempaan tutkimukseen	41
5.2	Luotettavuus ja jatkotutkimusehdotukset	44
	Lähteet	47
	Liitteet	53

Liite 1. Haastattelukutsu

53

Liite 2. Haastattelurunko

54

1 Johdanto

Eläimillä on ihmisille suuri merkitys niin ruokana, työvoimana kuin kumppaneinakin (Ikäheimo, 2013, 10). Ihminen on hyödyntänyt eläimiä omiin tarpeisiinsa jo kymmeniä tuhansia vuosia (Klemettilä, 2013). Koira oli ihmisen ensimmäinen kesyttämä eläin ja se on säilyttänyt asemansa ihmisen parhaana ystävänä vielä nykypäivänäkin (Klemettilä, 2013). Koirien määrä on itse asiassa lisääntynyt tasaista tahtia (Kennelliitto, 2023; Tilastokeskus, 2020). Tämä kertoo osaltaan koirien suuresta merkityksestä ihmisille. Koira on käytetty kautta historian erilaisissa tehtävissä, kuten vahtina, suojelijana, paimenena ja metsästyksen apuna (Pearson, 2013). Koira käytetään nykyäänkin näiden tehtävien lisäksi esimerkiksi poliisin apuna sekä henkilökohtaiseen hyötyyn muun muassa opaskoirana ja avustajakoirana (Kennelliitto. Hyötykoirat, 2023).

On mielenkiintoista pohtia, mitä koiran merkitys sekä ihmisen kumppanina että erilaisissa työtehtävissä tarkoittaa opetuksen näkökulmasta. Koira voidaan hyödyntää myös opetuksen apuna, jolloin puhutaan koira-avusteisesta opetuksesta tai koira-avusteisesta pedagogiikasta (Ikäheimo, 2013, 10–11; Lilja & Soini, 2014, 12). Tarkoituksena on edistää oppilaiden hyvinvointia ja edesauttaa oppimistulosten nousua (Animal-Assisted Intervention International N.d., 2023; Ikäheimo, 2013, 10–11; Lilja & Soini, 2014, 12). Koirin suuren suosion vuoksi tutkimuksen aihe on ajankohtainen. Koiran läsnäololla opetuksessa näyttäisi tutkimusten valossa olevan positiivinen vaikutus sekä oppilaiden hyvinvointiin ja käytökseen, että oppimistuloksiin (Ahonen, 2013; Anderson, 2007; Kirnan ym., 2016; Kirnan, Shah & Lauletti, 2020; Mäkelä 2021). Koiran läsnäolon on todettu muun muassa rauhoittavan ja rentouttavan oppilaita sekä parantavan heidän keskittymiskykyään.

Koira-avusteisesta opetuksesta on tehty jonkin verran tutkimuksia, mutta suomalaisia tutkimuksia aiheesta on vielä aika vähän. Opinnäytetöitä löytyy, mutta lisätutkimusta aiheesta tarvitaan. Englanninkielisiä tutkimuksia löytyy enemmän. Vanhempien ja huoltajien asenteita koira-avusteista opetusta kohtaan ei ole juuri tutkittu. Heiskanen ja Reimavuo (2020) tutkivat opinnäytetyössään varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten huoltajien asenteita koira-avusteista pedagogiikkaa kohtaan. Tutkimukseen osallistuneet huoltajat suhtautuivat koira-avusteiseen pedagogiikkaan positiivisesti. Kivinen ja Liuha (2023) haastattelivat opinnäytetyössään kahta JelppiTassujen työntekijää siitä, millaisena he näkevät huoltajien roolin koira-avusteisissa interventioissa ja millaista palautetta huoltajilta on saatu. Haastateltavat kokivat huoltajien roolin hyvin merkityksellisenä. Tutkimuksen mukaan

lapsille on tärkeää, että huoltajat ovat mukana esimerkiksi palavereissa koira-avusteisuuteen liittyen ja tekevät yhteistyötä työntekijöiden kanssa. Kivisen ja Liuhan (2021) tutkimuksessa huoltajien palaute koira-avusteisesta toiminnasta on ollut pääsääntöisesti positiivista.

Kirnanin, Siminerion ja Wongin (2016) tutkimuksessa osa opettajista ja oppilaista osoitti epäilyä koira-avusteista opetusta koskevaa kokeilua kohtaan, mutta kokeilun päätteeksi 100 % piti kokeilua positiivisena ja suosittelivat koira-avusteisen opetuksen jatkamista kyseisessä koulussa, sekä sen ottamista käyttöön muissakin kouluissa.

Perusopetuslaki määrää, että opetuksessa tulee tehdä yhteistyötä kotien kanssa (628/1998 § 3). Koulun ja kodin yhteistyö tukee opetuksen ja kasvatuksen järjestämistä (POPS 2014, 35). Suomalaisia tutkimuksia alakouluikäisten lasten vanhempien ja huoltajien asenteista koira-avusteista opetusta kohtaan ei vielä ole, eikä sitä ole kansainvälisestikään tutkittu kovin paljon. Tämän vuoksi aihetta olisi erityisen tärkeää tutkia. On tärkeää tietää, aiheuttaako koira-avusteinen opetus vastarintaa vanhemmissa ja huoltajissa, vai saako se kannatusta. Vanhempien ja huoltajien ajatusten selvittäminen edesauttaa kodin ja koulun yhteistyötä.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kartoittaa vanhempien ja huoltajien mielipiteitä, ajatuksia ja tunteita, joita heillä on koira-avusteista opetusta kohtaan. Tarkoituksena on lisäksi tutkia, millaisen vastaanoton ajatus koira-avusteisesta opetuksesta saisi. Haluan selvittää, millaisia ennakkoluuloja, odotuksia, tunteita ja pelkoja heillä mahdollisesti on koira-avusteisen opetuksen toteuttamista kohtaan. Lisäksi tarkoituksena on selvittää, miten esimerkiksi henkilön omat kokemukset merkitsevät suhteessa heidän näkemyksiinsä koira-avusteisesta opetuksesta, ja kokevatko he, että heidän tietonsa koira-avusteisesta opetuksesta vaikuttaa heidän mielipiteisiinsä.

Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Millaisia näkemyksiä alakouluikäisten oppilaiden vanhemmilla ja huoltajilla on koira-avusteisesta opetuksesta?
2. Minkä seikkojen vanhemmat ja huoltajat uskovat vaikuttavan heidän näkemyksiinsä koira-avusteisesta opetuksesta?

2 Teoreettinen tausta

2.1 Eläinten käytön historiaa

Ensimmäiset ihmisen kanssa yhdessä työskentelevät eläimet olivat koiraeläimiä, jotka ihminen nykytiedon mukaan kesytti sudesta noin 32 000 vuotta ennen ajanlaskun alkua (Klemettilä, 2013). Pearson (2013) kertoo, että tämä koiran ja ihmisen suhde hyödytti molempia osapuolia. Koira toimi vahtina ja suojelijana sekä auttoi ihmistä metsästyksessä ja myöhemmin paimentamisessa. Koiran apu oli Pearsonin mukaan ihmiselle niin hyödyllistä, että ihmisyhteisö jopa kehittyi eri tavalla kuin se olisi kehittynyt ilman koiran kumppanuutta. Ihminen vastavuoroisesti tarjosi koiralle suojaa ja ravintoa. Pearson (2013) väittääkin, ettei ihminen yksin kesyttänyt sutta ja jalostanut siitä koiraa, vaan että sudet alkoivat itse oleilla ihmisasutuksen lähellä ruuan toivossa ja olivat siten myös aktiivisia osallisia siihen, että sudesta kesyyntyi koira. Susi on sosiaalinen eläin. Se elää laumoissa, joissa kommunikaatio ja yhteistyö ovat selviytymisen kannalta oleellisia asioita (Kubinyi, Virányi, & Miklósi, 2007). Näiden sosiaalisten taitojen vuoksi ihmisen ja suden välinen yhteistyö oli ylipäätään mahdollista ja suden kehittyminen koiraksi pääsi tapahtumaan. Tämä yhteistyö taas edesauttoi suden kehittymistä koiraksi (Kubinyi ym., 2007).

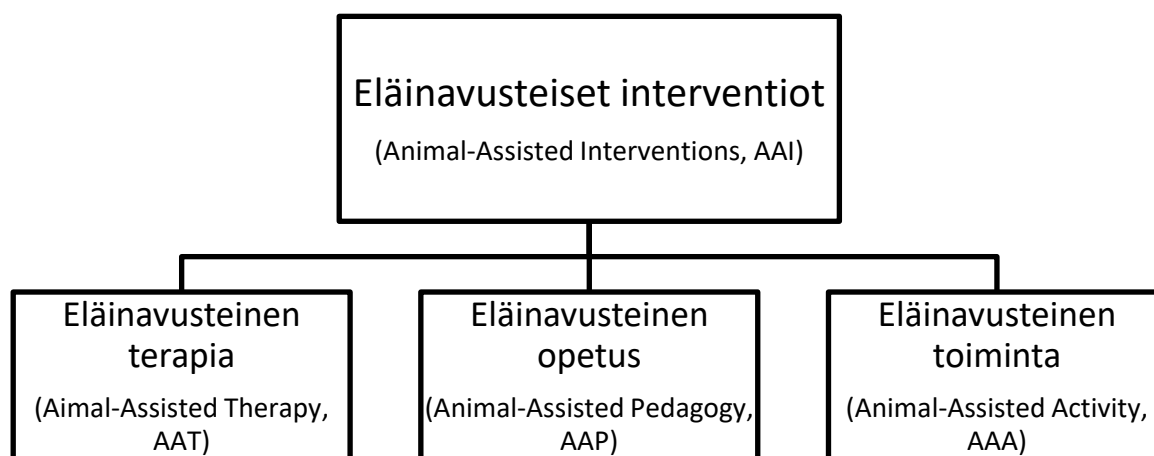
Koiran ja ihmisen pitkän yhteisen kehityshistorian aikana koira on kehittynyt erityisen taitavaksi kommunikoidaan ihmisen kanssa. Koira on jopa taitavampi lukemaan ihmisen eleitä kuin ihmisen lähin sukulainen, simpanssi. Koirat, jotka miellyttivät ihmistä, menestyivät paremmin kuin koirat, jotka esimerkiksi käyttäytyivät aggressiivisesti tai eivät olleet yhtä hyviä kommunikoidaan ihmisen kanssa. Evoluution myötä koiralla yleistyivät sosiaaliset taidot, jotka auttoivat koiraa ja ihmistä tekemään yhteistyötä. (Hare & Tomasello, 2015.) Koirasta on siis kehittynyt taitava kommunikoidaan ihmisen kanssa, mikä tekee sen kouluttamisesta helppoa. Näiden sosiaalisten taitojen avulla koiran ja ihmisen välille voi syntyä tiivis kiintymyssuhde. Esimerkiksi Csányin ym.(2005) tutkimuksessa koiranpennut eivät osoittaneet samanlaista kiintymystä vierasta ihmistä kohtaan kuin ne osoittivat omistajalleen. Koira siis soveltuu ominaisuuksiltaan erinomaisesti monin eri tavoin ihmisen kumppaniksi ja avuksi. Se onkin paitsi yleisin lemmikki, myös yleisesti käytetty eläin monissa tehtävissä (Kennelliitto, 2023; Kennelliitto. Hyötykoirat, 2023; Tilastokeskus, 2020). Ihminen käyttää kuitenkin myös muita eläimiä hyödykseen monin eri tavoin (Ikäheimo, 2013, 10).

Historiansa aikana ihminen on käyttänyt erilaisia eläimiä hyödyksi työvoimana, ravintona sekä raaka-aineiden tuottajina (Ikäheimo, 2013, 10). Nykyäänkin eläimiä käytetään moniin eri tarkoituksiin, kuten fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin edistämiseen esimerkiksi ratsastusterapian avulla, jolla voidaan ylläpitää ja kehittää muun muassa liikkuvuutta ja tasapainoa (Ikäheimo, 2013, 10; Mäenpää, Kela & Sätilä, 2014). Eläimiä pidetään kumppaneina ja niitä saatetaan tuoda erilaisiin laitoksiin, joissa ihmiset saavat olla vuorovaikutuksessa niiden kanssa (Ikäheimo, 2013, 10). Eläinten kanssa oleminen tuottaa mielihyvää ja lisää siten ihmisten hyvinvointia (Ikäheimo, 2013, 10). Eläimiä käytetään edelleen myös erilaisissa työtehtävissä. Kennelliitto kertoo sivuillaan tällaisista hyötykoirista ja tehtävistä, mihin niitä käytetään. Hyötykoira tarkoittaa koira, jota käytetään jollain tavalla ihmisen hyödyksi jossakin työtehtävässä. Henkilökohtaisen hyödyn saavuttamiseksi käytetään esimerkiksi kasvatus- ja kuntoutuskoiria, opaskoiria sekä avustajakoiria. Henkilökohtaiset hyötykoirat auttavat ihmisten hyvinvoinnin edistämässä sekä mahdollistavat merkittävällä tavalla toimintakykyä ja itsenäistä elämää. (Kennelliitto. Hyötykoirat, 2023.) Hyötykoiria ovat myös virkakoirat, kuten poliisi-, raja- ja tullikoirat, jotka suorittavat erilaisia työtehtäviä, kuten ruumiiden, räjähdysaineiden tai huumausaineiden etsintää (Poliisi 2023; Tulli, 2023). Poliisikoira toimii myös voimankäytön välineenä esimerkiksi ohjaajan puolustamiseen (Poliisi 2023; Tulli, 2023).

2.2 Eläinavusteiset interventiot

Eläinavusteiset interventiot (Animal-Assisted Interventions, AAI) tarkoittavat toimintaa, jossa pyritään edistämään ihmisen hyvinvointia käyttämällä eläintä jollakin tavalla avuksi. Jos hyödynnettävä eläin on koira, voidaan käyttää nimitystä *koira-avusteiset interventiot*. Eläinavusteisissa interventioissa tulee käyttää vain eläintä, joka soveltuu luonteensa ja muiden ominaisuuksiensa osalta tehtävänsä. Eläinavusteiset interventiot jaetaan yleensä kolmeen alaryhmään, jotka ovat: eläinavusteinen toiminta, eläinavusteinen terapia sekä eläinavusteinen opetus. (Animal-Assisted Intervention International N.d., 2023; Ikäheimo, 2013, 10–11; Lilja & Soini, 2014, 12.) Eläinavusteiset interventiot ja sen eri muodot ovat nähtävissä kuvioista 1. Koska tässä tutkimuksessa tutkitaan koirien käyttöä opetuksessa, korvaan termin *eläinavusteinen* sanalla *koira-avusteinen* kaikissa koira-avusteisten interventioiden osaluissa. Tässä tutkimuksessa keskityn koira-avusteiseen opetukseen, mutta on hyvä tietää myös muista eläinavusteisista interventioista, sillä erilaiset eläinavusteiset interventiot saattavat liittyä toisiinsa. Esimerkiksi koira-avusteista opetusta saatetaan toteuttaa koira-avusteisen toiminnan tai koira-avusteisen terapian keinoin (Animal-Assisted Intervention

International N.d., 2023; Ikäheimo, 2013, 10–11; Lilja & Soini, 2014, 12.)

Kuvio 1. Eläinavusteiset interventiot

Eläinavusteinen opetus (Animal-Assisted Pedagogy, AAP), toiselta nimeltään eläinavusteinen pedagogiikka hyödyntää eläimiä opetuksen tukena. Toiminta on usein suunniteltua ja siinä on jokin tavoite. Opettaja voi hyödyntää eläinavusteiseen opetukseen joko omaa eläintään, tai sitten opetustilanteessa voi olla opettajan lisäksi mukana ohjaaja eläimen kanssa. (Animal-Assisted Intervention International N.d., 2023; Ikäheimo, 2013, 10–11; Lilja & Soini, 2014, 12.)

Eläinavusteinen toiminta (Animal-Assisted Activity, AAA) on sellaista toimintaa, joka pyrkii parantamaan ihmisen elämänlaatua, mutta toiminnassa ei ole tarkkoja tavoitteita eikä sitä seurata ja dokumentoida. Eläinavusteinen toiminta voi olla hyvinkin epäsäännöllistä ja sen pituus vaihdella. Eläinavusteinen toiminta on usein harrastustoimintaa eikä sitä välttämättä ohjaa ammattilainen, vaan esimerkiksi vapaaehtoiset. (Animal-Assisted Intervention International N.d., 2023; Ikäheimo, 2013, 10–11; Lilja & Soini, 2014, 12.)

Eläinavusteinen terapia (Animal-Assisted Therapy, AAT) on terapiaa, jossa eläin on mukana tukemassa ihmisen fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista hyvinvointia. Toiminta on tavoitteellista, suunnitelmallista ja se tulee dokumentoida. Potilaalla on diagnoosi, jonka mukaan käyntejä ja tavoitteita suunnitellaan sekä arvioidaan prosessia ja tavoitteiden

toteutumista. Eläinavusteinen terapia vaatii toteuttajaltaan asiantuntijuutta. Esimerkiksi ratsastusterapia on eläinavusteista terapiaa. (Animal-Assisted Intervention International N.d., 2023; Ikäheimo, 2013; 10–11; Lilja & Soini, 2014, 12.)

2.3 Koira-avusteinen opetus ja oppimistulokset

On tärkeää tietää, mikä merkitys koira-avusteisella opetuksella on oppimistulosten kannalta. Monissa tutkimuksissa on saatu samankaltaisia tuloksia, joiden mukaan koiran läsnäololla opetustilanteessa näyttäisi olevan positiivinen vaikutus oppimistuloksiin. Koiran läsnäolo rauhoittaa, rentouttaa ja auttaa keskittymään. Koira motivoi käyttäytymään hyvin sekä tekemään tehtäviä. Oppilaat tekevät mieluummin tehtäviä koiran ollessa läsnä ja he nauttivat saadessaan esitellä koiralle taitojaan. Koiran läsnäolo lisää kouluviihtyvyyttä ja motivaatiota koulunkäyntiä kohtaan. Tämä vähentää poissaoloja, mikä osaltaan vaikuttaa positiivisesti oppimistuloksiin. (Ahonen, 2013; Anderson, 2007; Kirnan ym., 2016; Kirnan, Shah & Lauletti, 2020; Mäkelä 2021.)

Le Roux'n, Swartzin ja Swartin (2014) tutkimuksessa tutkittiin, kuinka lasten lukutaito kehittyy, jos lapset lukevat koiralle, nallekarhulle tai aikuiselle ääneen. Tutkimuksessa heikosti lukevat lapset lukivat kymmenen viikon aikana 20 minuuttia viikossa ääneen joko aikuiselle, koiralle, nallekarhulle tai jatkoivat opiskelua niin kuin tavallisestikin. Tutkimuksen lopussa koiralle lukeneiden lasten lukunopeus sekä luetunymmärtäminen olivat kehittyneet merkittävästi enemmän kuin muissa ryhmissä (Le Roux ym., 2014). Muissakin tutkimuksissa on saatu samankaltaisia tuloksia (Kirnan ym., 2016; Kirnan ym., 2020; Pillow-Price, Yonts & Stinson, 2014; Steel, 2024). Aina koira-avusteisella opetuksella ei kuitenkaan ole todettu olevan vaikutusta oppimistulosten nousuun. Bootenin (2011) tutkimuksessa koira-avusteista terapiaa saaneen ryhmän ja verrokkiryhmän välillä ei havaittu merkittävää eroa lukemisen tai käyttäytymisen osalta. Kumpikaan ryhmä ei käyttäytymisen osalta muuttunut merkittävästi tutkimuksen aikana, kun taas lukemisen osalta molemmat ryhmät kehittivät suunnilleen yhtä paljon (Booten, 2011).

Connellin ym. (2019) tutkimuksessa havaittiin, että lasten lukutaito parantui huomattavasti koira-avusteisen opetuksen aikana riippumatta siitä, luettiin koiralle, opetettiin sille temppuja vai oliko koira vain luokassa mukana. Tutkimuksessa ei käytetty kontrolliryhmää, jossa koira ei ollut mukana opetuksessa, vaan tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia, vaikuttaako oppimistuloksiin se, miten koiran kanssa ollaan vuorovaikutuksessa. Tästä syystä ei tutkimuksen perusteella voida päätellä, oliko lasten edistymisellä tekemistä koiran

läsnäolon kanssa vai olisivatko ryhmät edistyneet yhtä hyvin myös ilman koiraa.

Tutkimuksesta voi kuitenkin päätellä, että jos koiran läsnäololla on positiivisia vaikutuksia oppimistuloksiin niin kuin monissa tutkimuksissa on havaittu, jo pelkästään koiran läsnäolo luokassa saattaa riittää näiden hyötyjen saavuttamiseen. Erityisesti heikommin tutkimuksen alussa pärjänneiden oppilaiden lukutaito parantui tutkimuksen aikana. (Connell ym., 2019.) Ahosen (2013) toteuttamassa haastattelussa opettaja kertoi, että koulukoira on kyky nähdä, jos oppilaalla on vaikeuksia keskittyä tehtävään tai jos oppilas on ahdistunut ja hakeutuu tällaisien oppilaan läheisyyteen. Vaikka eräälle oppilaalle oli ollut haastavaa keskittyä tehtäviin pidemmän aikaa, koiran rapsuttaminen auttoi jatkamaan tehtävien tekemistä (Ahonen, 2013). Myös tämä viittaisi siihen, että jo pelkästään koiran läsnäololla on positiivinen vaikutus oppimistuloksiin.

2.4 Koiran läsnäolon merkitys oppilaiden hyvinvointiin ja käytökseen

Koiran läsnäolon ja sen silittämisen tiedetään lisäävän oksitosiinin eli mielihyvähormonin eritystä elimistöön (Ahonen, 2013). Lisäksi koiran läsnäololla näyttäisi olevan rauhoittava vaikutus oppilaisiin. Monessa tutkimuksessa on havaittu (esim. Kirnan ym., 2016; Kirnan ym., 2020; Pillow-Price ym., 2014.), että oppilaat keskittyvät paremmin tehtävien tekoon silloin, kun koira on mukana opetustilanteessa. Lisäksi he olivat rohkeampia ja ottivat enemmän riskejä. Oppilaat jännittivät ääneen lukemista huomattavasti vähemmän koiran kanssa kuin ilman koiraa (Kirnan ym., 2020). Koiran läsnäolosta merkittävään tekee se, että se ei esimerkiksi tuomitse oppilaita eikä kiinnitä huomiota virheisiin. Koira nauttii oppilaiden huomiosta ja antaa positiivista palautetta oppilaille esimerkiksi hännän heilutuksena, mikä antaa oppilaille itsevarmuutta ja lisää motivaatiota koulutehtävien tekoon. (Kirnan ym., 2016; Kirnan ym., 2020; Mäkelä, 2021; Pillow-Price ym., 2014.) Jensen ja Willbergh, (2023) tutkivat, miksi koiralle lukeminen on niin hyödyllistä. Tutkimuksessa selvisi, että koira on aktiivinen toimija, elävä olento jonka kanssa voi luoda yhteyden. Toisaalta koira oli hyvin hiljaa ja rauhallisesti lukemisen aikana, mikä oli avainasemassa luomaan rennon ilmapiirin ja stressittömän tilanteen lapsille. Näin se erosi esimerkiksi lelusta, joka ei myöskään aiheuttanut paineita onnistumisesta, mutta on eloton esine. Koira toimi pedagogisena apuna, mutta ei kuitenkaan ollut tietoinen tavoitteista. (Jensen & Willbergh, 2023.)

Kirnanin ym. (2020) tutkimuksen ensimmäisessä osassa tutkittiin koiran vaikutusta oppilaiden käytökseen opetuksen aikana. Neljästä oppilaasta yhdellä havaittiin huomattavasti vähemmän negatiivista käytöstä, kuten aggressiivisuutta ja tehtävien tekemättä jättämistä silloin, kun

koira oli paikalla verrattuna siihen, kun koira ei ollut paikalla. Muilla kolmella oppilaalla ei havaittu eroa käytöksen suhteen oli koira mukana opetuksessa tai ei. Kirnanin ym. (2020) tutkimuksen otanta on hyvin pieni, minkä vuoksi tuloksiin on syytä suhtautua varauksella, mutta se antaa viitteitä siitä, että koira-avusteinen opetus ei vaikuta kaikkien oppilaiden käytökseen samalla tavalla, ja siitä voi olla enemmän etua osalle oppilaista verrattuna toisiin. (Kirnan ym., 2020.) Verhoevenin ym. (2023) tutkimuksessa taas havaittiin koira-avusteisten interventioiden päätteeksi positiivinen muutos oppilaiden käyttäytymisessä, sosiaalisissa suhteissa, emotionaalisisessa vakaudessa sekä suhtautumisessa työskentelyyn verrattuna verrokkiryhmään. Verhoevenin ym. (2023). tutkimuksen otanta oli huomattavasti Kirnanin ym. (2020) tutkimusta suurempi, sillä tutkimukseen osallistui 28 oppilasta.

Tutkimuksissa on ilmennyt, että koira saattaa opettaa oppilaille sosiaalisia taitoja sekä omien tunteidensa hallintaa. Koiran välitön palaute, kuten hännän heilutus ja nuoleminen hyvin kohdeltaessa tai tilanteesta poistuminen huonosti kohdeltaessa saa oppilaat huomaamaan omien tekojensa merkityksen. Tätä kautta he myös oppivat ottamaan toiset huomioon paremmin ja olivat kiltimpiä toisia kohtaan. (Anderson, 2007; Kirnan ym., 2016; Kirnan ym., 2020; Pillow-Price ym., 2014.) Verhoevenin ym. (2023) tutkimuksessa havaittiin, että oppilaiden suhde vertaisiinsa muuttui positiivisemmaksi koira-avusteisten interventioiden jälkeen. Myös heidän itsetuntonsa ja uskonsa siihen, miten he pärjäävät tehtävissä kohosi tutkimuksen aikana (Verhoeven ym., 2023). Andersonin (2007) tutkimukseen osallistunut poika kertoi luokassa vierailleen koiran opettaneen hänelle toisten huomioimista sekä jakamista. Pojalla oli taipumusta aggressiivisuuteen. Poika kertoi, että kun koira tulee hänen luokseen, se auttaa häntä kontrolloimaan aggressiotaan. Pojan äiti kertoi, että koira oli auttanut poikaa saamaan ystäviä, sillä hän oli oppinut käyttäytyä paremmin. Koira vaikutti positiivisesti pojan itsetuntoon sekä kouluviihtyvyyteen. (Anderson, 2007.) Vainio ym. (2022) tutkivat koira-avusteisen opetuksen merkitystä yhden autismikirjon oppilaan näkökulmasta. Koiran ollessa läsnä oppilaan vuorovaikutus oli pidempiaikaisempaa ja laadultaan syvempää kuin ilman koira. Hän esimerkiksi katsoi vuorovaikutuskumppaniaan useammin kuin silloin, kun koira ei ollut paikalla (Vainio ym., 2022).

Kirnanin ym. (2020) tutkimuksessa usealle osallistuneella oppilaalla sosiaaliset suhteet olivat haasteellisia. Koira kuitenkin hyväksyi kaikki ja toimi kaverillisesti ilman ehtoja. Koiran ollessa opetustilanteessa oppilaat käyttäytyivät sosiaalisemmin ja olivat enemmän tekemisissä keskenään (Kirnanin ym. 2020). Ahosen (2013) tutkimuksessa eräs opettaja kertoi samankaltaisista havainnoista. Hän painotti sitä, että koiralla on suuri merkitys oppilaiden

sosiaalisissa suhteissa. Hän esimerkiksi kertoi, että kun he olivat saaneet kertoa vaikeita asioita koiralle, niiden kertominen opettajalle oli helpompaa (Ahonen 2013). Monessa tutkimuksessa (esim. Ahonen, 2014; Anderson, 2007; Kirnan ym., 2016; Kirnan ym., 2020; Pillow-Price ym., 2014, Verhoeven ym., 2023.) on havaittu, että oppilaiden itsetunto kohosi ja he olivat ylpeämpiä omasta työskentelystään sen jälkeen, kun koira on ollut mukana opetuksessa. Samoin innostus ja motivaatio koulunkäyntiä kohtaan kasvoivat huomattavasti koira-avusteisen opetuksen myötä (Ahonen, 2014; Anderson, 2007; Kirnan ym., 2016; Kirnan ym., 2020; Pillow-Price ym., 2014, Verhoeven ym., 2023.). Ahosen (2013) mukaan koiran ei haastateltavien kokemusten perusteella tarvitse edes tehdä mitään, vaan sen silkkä läsnäolo lisää kouluviihtyvyyttä ja auttaa hyvän ilmapiirin luomisessa.

Correale ym. (2017) havaitsivat, että opettajan oli helpompi havaita tuen tarve oppilaalla koiran ollessa läsnä opetuksessa, sillä koira helpotti oppilaiden tunteiden ilmaisemista sekä auttoi heitä käyttäytymään luonnollisemmin. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (POPS 2014, 61) mukaan on oleellista tunnistaa varhain tuen tarve. Tukea tulisi myös antaa oppilaan tarpeiden mukaisesti. Koira-avusteisen opetuksen avulla saatetaan siis parhaimmillaan sekä tunnistaa tuen tarve, että tarjota tukea oppilaalle.

2.5 Koira-avusteisen opetuksen merkitys opettajalle

On tärkeää tietää paitsi se, miten koira-avusteinen opetus vaikuttaa oppilaisiin, myös se, millainen merkitys sillä on opettajalle tuen tarpeen varhaisen havaitsemisen lisäksi. Koirasta täytyy huolehtia ja se täytyy kouluttaa hyvin, jotta se voitaisiin tuoda opetukseen (Anderson, 2007; Opetushallitus, 2022.). Tämä taas tarkoittaa opettajalle ylimääräistä työtä sekä rahankulua, sillä koira on usein opettajan itsensä omistama (Mäkelä 2021). Mäkelä (2021) haastatteli opettajia, joilla on kokemusta koira-avusteisesta opetuksesta. Haastateltavat kertoivat koira-avusteisen opetuksen suunnitteluun kuluvan runsaasti aikaa. Opetus täytyy toteuttaa koiran ehdoilla ja tiloja saatetaan joutua järjestämään koiralle sopiviksi. Haastateltavat kertoivat, että he ovat usein tavallista työpäivää väsyneempiä silloin, kun koira on mukana opetuksessa. (Mäkelä 2021.) Koira-avusteinen opetus saattaa siis pahimmillaan lisätä opettajien uupumusta.

Koiralla saattaa kuitenkin olla myös positiivisia vaikutuksia opettajalle. Mäkelän (2021) mukaan opettajat, jotka työskentelivät koiran kanssa, kertoivat suhtautuvansa koirasta aiheutuneisiin lisätöihin enimmäkseen myönteisesti. He kertoivat koiran kanssa työskentelyn motivoivan heitä ja vaikuttavan positiivisesti heidän intoonsa tehdä töitä. He kokivat, että

koiran kanssa työskentely tarjoaa runsaasti positiivisia työkokemuksia ja lisää työn mielekkyyttä. Myös esimerkiksi koiran läsnäolon rauhoittava vaikutus ja alentunut stressi vaikuttavat oppilaiden lisäksi opettajaan. Mäkelän (2021) haastattelemat opettajat kertoivat, että he käyvät koiran kanssa lenkillä, mitä he eivät tekisi ilman koiraa. Nämä asiat saattavat osaltaan vaikuttaa positiivisesti opettajan hyvinvointiin ja terveyteen. (Mäkelä 2021.)

Mäkelän (2021) haastattelemat opettajat kertoivat, että luokanhallinta on helpottunut koiran läsnäolon rauhoittavan vaikutuksen sekä haastavan käytöksen vähenemisen myötä. Koira-avusteinen opetus saa oppilaat ottamaan toiset paremmin huomioon, mikä vähentää riitoja. Haastateltavat kokivat, että koira helpottaa myös kontaktin saamista oppilaisiin. He kertoivat koiran lisäävän opettajan ja oppilaan välistä luottamusta. Oppilas voi silittää koiraa ja saada siltä tukea silloin, kun juttelee opettajan kanssa. Vaikka tutkimuksen mukaan koiran tuominen opetukseen siis toisaalta lisää opettajien työmäärää, toisaalta se vähentää sitä, sillä opettajan ei tarvitse selvittää niin paljon sosiaalisia konflikteja oppilaiden käyttäytyessä paremmin. (Mäkelä 2021.) Myös muissa tutkimuksissa on saatu samankaltaisia tuloksia. (Ahonen, 2013; Kirnan ym., 2016; Kirnan ym., 2020; Pillow-Price ym., 2014; Verhoeven ym., 2023.)

Koiralla saattaa olla merkitystä myös opettajan sosiaalisiin suhteisiin sekä positiivisella että negatiivisella tavalla. Mäkelän (2021) tutkimuksessa opettajat kertoivat koirien lisäävän keskusteluja ja iloisuutta työpaikalla. Toisaalta opettajat kertoivat koiran vaikuttavan negatiivisesti heidän suhteisiinsa joihinkin kollegoista. Koira-avusteista opetusta saatetaan vastustaa, mikä aiheuttaa kielteisiä tunteita ja saattaa vaikuttaa negatiivisesti koira-avusteista opetusta järjestävän opettajan hyvinvointiin. Mäkelän (2021) mukaan koira-avusteinen opetus voidaan joutua lopettamaan vanhempien tai kollegoiden vastustuksen vuoksi, mikä saattaa tuntua epäoikeudenmukaiselta koiran kanssa työskentelevästä opettajasta. Tämä sai toisinaan opettajat jopa harkitsemaan alanvaihtoa. (Mäkelä, 2021.)

2.6 Koira-avusteisen opetuksen haasteet

Koiran tuomiseen opetustilanteeseen liittyy monenlaisia haasteita. Suuren haasteen koira-avusteisen opetuksen järjestämisessä muodostaa allergiat ja koirapelko. Noin 15 % suomalaisista on allergisia eläimille (Allergia-, iho- ja astmaliitto, 2024). On siis hyvin todennäköistä, että koulussa, joissa koira-avusteista opetusta harkitaan, on joku lemmikeille allerginen. Oppilaalla on oikeus opiskella oppilaitoksen tiloissa ilman, että hänen terveytensä vaarantuu. Tämä tulee huomioida, kun suunnitellaan koira-avusteista opetusta. Oppilaiden allergiat täytyy selvittää, minkä jälkeen koira-avusteinen opetus tulee järjestää siten, ettei

ketään oppilas joudu kärsimään oireista (Anderson, 2007; Allergia-, iho- ja astmaliitto, 2020, 2022; Opetushallitus, 2024.) Nykysuosittelusten mukaan allergisen ei kuitenkaan välttämättä tarvitse välttää eläimiä, sillä herkistyminen eläimille ei välttämättä lisääny, vaikka lapsen perheessä olisi lemmikki (Allergia-, iho- ja astmaliitto, 2024).

Toinen haaste koira-avusteisen opetuksen järjestämisessä on koirapelko. Koiran läsnäolo saattaa aiheuttaa ahdistusta koira pelkäävässä oppilaassa, ja hän saattaa jopa menettää toimintakykynsä (Terveyskirjasto, 2022). Tällöin koira-avusteinen opetus ei tuota sitä hyötyä, mitä sillä pyritään saavuttamaan, vaan päinvastoin koirasta on jopa haitallista oppilaille. Lisäksi toiset kulttuurit näkevät koiran epäpuhtaana eläimenä, minkä vuoksi sitä tulisi välttää (Gee, 2011, 135). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (POPS 2014, 14) mainitaan, että ketään ei saa asettaa eri asemaan uskonnon, vakaumuksen tai kulttuurin, terveydentilan tai muun syyn vuoksi. Lisäksi perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014, 16) mainitaan, että opetus tukee oppilaan omaa kulttuuri-identiteettiä. Oppilaan toiveita, uskontoa ja vakaumusta tulisi kunnioittaa ja nämä seikat tulisi ottaa huomioon koira-avusteista opetusta järjestäessä (Opetushallitus, 2014).

Koira-avusteisen opetuksen järjestäminen vaatii monenlaisia järjestelyjä. Koira-avusteisen opetuksen toteuttamiselle tarvitaan lupa opetuksen järjestäjältä. Lisäksi siitä tulee tiedottaa oppilaitoksen henkilökuntaa, oppilaita sekä huoltajia (Opetushallitus, 2024). Koira on eläin ja se tarvitsee huolenpitoa, johon sisältyy muun muassa tarpeilleen vieminen sekä ruokkiminen. On tärkeää ajatella, kuka huolehtii koirasta ja hoitaa muita käytännön asioita, kuten sen, missä koira oleskelee ja kuka tuo koiran koululle ja vie sieltä pois, etenkin jos se täytyy tehdä kesken koulupäivän (Pillow-Price ym. 2014). Andersonin (2007) mukaan koiran hyvinvointi täytyy ottaa huomioon koira-avusteista opetusta suunnitellessa. Eläinsuojelulain (4.4.1996/247) mukaan eläimestä tulee huolehtia, eikä sille saa tuottaa tarpeetonta kärsimystä. Jos oppilaat kohtelevat koira huonosti tai se muuten stressaa koulupäivän aikana, sen hyvinvointi vaarantuu. Vaarana on myös, että koira puree oppilasta. Anderson (2007) painottaakin sitä, kuinka tärkeää on, että oppilaita ja koira ei koskaan jätetä keskenään, vaan opettaja tarkkailisi tilannetta aina tarkasti. Oppilaiden kanssa tulisi sopia säännöt siitä, miten koiran kanssa käytäydytään. Anderson ohjeistaa, että oppilaan käyttäytyessä aggressiivisesti koira poistetaan välittömästi tilanteesta. (Anderson 2007.) Glenk (2017) tutki koira-avusteisissa interventioissa käytettyjen koirien stressiä ja muuta hyvinvointia. Tutkimuksessa ei noussut suurempaa huolta koirien hyvinvoinnista, sillä vaikka koirilla löydettiin

merkkejä stressistä, merkit olivat lieviä ja hetkellisiä (Glenk, 2017). On siis hyvin mahdollista, ettei koira kärsi siitä, että sitä käytetään opetuksen apuna.

Myös oikeanlaisen koiran käyttäminen on avainasemassa koira-avusteista opetusta järjestäessä (Anderson, 2007; Pillow-Price ym. 2014). Koiran tulee olla hyvin koulutettu, jotta se ei häiritse oppituntia eikä aiheuta vaaraa oppilaille. Koiran tulisi myös sopia luonteensa ja käytöksensä puolesta lasten kanssa työskentelyyn, mitä voidaan mitata soveltuvuustestillä (Anderson, 2007; Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry, 2024; Opetushallitus, 2024).

3 Tutkimuksen toteutus

3.1 Tutkimusmenetelmänä laadullinen tutkimus

Tämän tutkimuksen menetelmäksi valikoitui kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään tutkittavan toimintaa tai näkökulmaa tai kuvaamaan ja tulkitsemaan jotakin ilmiötä (Tuomi & Sarajärvi, 2018). Aineiston koko on yleensä pieni verrattuna määrälliseen tutkimukseen (Tuomi & Sarajärvi, 2018). Laadulliselle tutkimukselle ominaista on subjektiivisuuden arvostaminen (Juhila, 2021). Tutkija ymmärtää, että tutkittavilla ihmisillä on subjektiivinen käsitys aiheesta, samoin tutkijalla itsellään (Juhila, 2021). Laadullisessa tutkimuksessa ei ensisijaisesti pyritäkään yleistettävän tiedon löytämiseen, vaan siinä halutaan tutkia nimenomaan tutkittavan henkilön näkökulmaa asioihin (Tuomi & Sarajärvi, 2018). Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään pääsemään syvälle tutkittavaan asiaan ja saamaan runsaasti tietoa juuri kyseisestä asiasta (Hakala, 2018, 21; Tuomi & Sarajärvi, 2018).

Koska tässä tutkimuksessa on tarkoituksena selvittää vanhempien ja huoltajien ajatuksia ja tunteita koira-avusteisesta opetuksesta syvällisesti, on laadullinen tutkimusote tähän tutkimukseen sopiva. Tässä tutkimuksessa pyritään selvittämään vanhempien ja huoltajien subjektiivisia käsityksiä asiasta eikä pyritä suoraan yleistämään tuloksia koskemaan vanhempia ja huoltajia yleisesti. Vaikka laadullisessa tutkimuksessa ei voida eikä edes pyritä yleistämään tuloksia suureen joukkoon, se tarjoaa silti mahdollisuuden pohtia, voiko tuloksia soveltaa muihin vastaaviin kohteisiin (Hakala, 2018, 22).

3.2 Aineiston hankinta

Tämä tutkimus toteutettiin teemahaastatteluna. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu laadullinen haastattelumenetelmä, jossa haastateltavien kanssa käydään läpi tietyt, ennalta määrätyt aihepiirit eli teemat. Kysymysten muoto ja järjestys saattavat kuitenkin vaihdella. Teemahaastattelu on Suomessa melko yleisesti käytetty haastattelumenetelmä. (Eskola, Lätti & Vastamäki, 2018, 27–30; Ruusuvoori & Tiittula 2005, 11.) Teemahaastattelu sopi tämän tutkimuksen menetelmäksi hyvin, sillä tarkoituksena on selvittää vanhempien ja huoltajien mielipiteitä, ajatuksia ja tunteita koira-avusteiseen opetukseen liittyen. Tämä onnistuu parhaiten kysymällä ihmisiltä itseltään asiaa suoraan. Tällainen keskusteleva lähestymistapa on ihmiselle luontainen arkielämässään. Haastattelussa pyritään keskustelun avulla saamaan tietoa tutkittavasta aiheesta. Haastattelija ohjaa keskustelua ja varmistaa, että kaikki valitut

teemat käydään läpi. Puolistrukturoitu haastattelu mahdollistaa lisäkysymysten tekemisen ja kysymysten muotoilun muokkaamisen tarvittaessa. Se myös antaa haastateltavalle mahdollisuuden vastata hänelle itselleen sopivalla tavalla ja painottaa asioita, jotka ovat hänestä oleellisia. (Hirsjärvi & Hurme, 2022; Eskola ym., 2018, 28–30, 45.)

Aineisto hankittiin haastattelemalla alakouluikäisten lasten vanhempia ja huoltajia. Etsin haastateltavia ottamalla sähköpostilla yhteyttä Rauman alakoulujen rehtoreihin ja pyytämällä heitä välittämään osallistumispyyntöni vanhemmille ja huoltajille. Lisäksi pyysin tuntemiani ihmisiä lähettämään osallistumispyyntöä eteenpäin ihmisille, joilla on alakouluikäisiä lapsia. Laitoin myös ilmoituksen kahteen facebook-ryhmään (Satakunnan alueen äidit ja isät; Parisuhde ja perhe). Facebookilmoitusten kautta en saanut ainuttakaan haastateltavaa, mutta kahdella muulla tavalla sain hyvin yhteydenottoja. Haastatteluun osallistui yhteensä seitsemän henkilöä, joilla on alakouluikäinen lapsi tai lapsia.

Haastattelut toteutettiin 2023 loppuvuoden aikana. Neljä haastattelua toteutettiin haastateltavan toiveiden mukaisesti etäyhteyden välityksellä ja kolme toteutettiin perinteisesti kasvokkain. Haastattelutilanteen on hyvä olla rauhallinen, jotta keskittymiskyky ei häiriinny ja siksi sijainti täytyy valita tarkkaan (Eskola ym., 2018, 33). Kasvokkain toteutetuista haastatteluista kaksi pidettiin Rauman kaupunginkirjastolla ja yksi omassa kodissani. Sijainnit olivat hyvin rauhallisia ja sopivat hyvin haastattelun toteuttamiseen. Etähaastatteluissa en voinut vaikuttaa haastateltavan sijaintiin, mutta itse olin kotona ja huolehdin siitä, että häiriötekijöitä ei ollut. Yksi etähaastattelu toteutettiin englannin kielellä. Kaikki haastattelut nauhoitettiin. Haastattelut kestivät yhteensä 200 minuuttia, joista lyhin kesti 13 minuuttia ja pisimmät 36 minuuttia. Litteroitua aineistoa kertyi yhteensä 54 sivua.

Haastattelurunko muotoutui viiden teeman ympärille, jotka ovat:

1. Teema: Omat kokemukset eläimistä
2. Teema: Tiedot ja uskomukset koira-avusteisesta opetuksesta
3. Teema: Haastateltavan ajatukset koira-avusteisen opetuksen eduista ja haasteista
4. Teema: Tunteet ja ajatukset koira-avusteista opetusta kohtaan
5. Teema: Haastateltavan taustan ja tietojen merkitys hänen ajatuksiinsa koira-avusteisesta opetuksesta

Teemat ja niiden alla olevat kysymykset syntyivät osittain teoriataustan perusteella, mutta vielä enemmän sen mukaan, minkä teemojen ajattelin tuovan vastauksia tutkimuskysymyksiini. Teemojen alle kirjoitin valmiiksi kysymyksiä, joita voin hyödyntää haastattelun aikana. Muutin tarvittaessa kysymysten järjestystä, jätin kysymyksiä pois tai kysyin uusia kysymyksiä haastateltavan vastausten perusteella niin, että haastattelutilanne muistutti enemmän keskustelua. Näin sain arvokasta lisätietoa haastateltavan kokemuksista. Lisäksi keskustelumainen haastattelu teki haastattelutilanteesta stressittömän ja auttoi haastateltavaa rentoutumaan. Haastateltavat myös kertoivat aiheesta enemmän, kun haastattelu oli keskustelumainen ja päätyivät kertomaan asioista, joita en ollut edes huomannut ajatella etukäteen.

Teemat kävin suurin piirein samassa järjestyksessä kaikissa haastatteluissa, sillä järjestys tuntui luontevalta. Aluksi teemat 3 ja 4 oli tarkoitus käydä läpi niin, että teema 4 oli ennen teemaa 3, mutta toteutettuani kolme harjoitushaastattelua totesin, että vastatessaan teeman 4 kysymyksiin haastateltavat vastasivat jo teeman 3 kysymyksiin, joten vaihdoin niiden paikkaa. Toteutin vielä tällä uudella järjestyksellä yhden harjoitushaastattelun ja totesin uuden järjestyksen paremmaksi, sillä nyt haastateltava vastasi ensin niihin kysymyksiin, joihin hänelle muutenkin tuli luonnollisemmin ensin ajatuksia. Lisäksi huomasin, että teeman 4 kysymyksiin tuli parempia vastauksia, sillä haastateltava pohti juuri kyseistä teemaa eikä vastannut teemaan 3 liittyen niin paljon, sillä siihen liittyvät ajatukset oli jo sanottu.

3.3 Aineiston analyysi

Laadullisessa tutkimuksessa aineistonkeruu ja aineiston käsittely ovat tiiviisti yhteydessä ja aineiston analyysi aloitetaan osittain jo aineistonkeruun yhteydessä (Hakala, 2018, 20; Hyvärinen, Nikander & Ruusuvoori, 2010, 11). Lähdinkin analysoimaan tuloksia jo aineistonkeruun aikana jäsentämällä haastateltavien vastauksia mielessäni. Näin sain mahdollisuuden kysyä lisäkysymyksiä ja johdattaa haastateltavaa vastaamaan laajemmin asioista, joita he toivat esiin haastattelun aikana. Kun huomasin haastateltavan mainitsevan jotakin, josta saattaisi saada mielenkiintoista asiaa analyysin kannalta, kysyin asiasta lisää. Toisin sanoen analysoin haastateltavan kertovan asian ja pohdin, onko se tutkimuksen kannalta oleellinen ja kannattaako siitä kysyä tarkentavia kysymyksiä.

Kun haastattelut oli saatu toteutettua, aloitin niiden litteroinnin eli tekstimuotoon muuttamisen. Litteroitua aineistoa on helpompi käsitellä ja se on hyvä tapa tutustua aineistoon (Eskola, 2018, 210). Ei ole vain yhtä tapaa litteroida, vaan sitä voi tehdä monella eri tavalla

(Eskola, 2018, 210). Keskityin litteroinnissa siihen, että tekstiaineisto oli kokonaisuus, joka oli tarkka sanasta sanaan. Kirjoitin litterointiin vain vastausten kannalta merkittävän sanattoman viestinnän, kuten sormilla näytetyt heittomerkit. Samoin kirjoitin, jos asia sanottiin vitsaillen tai ironisesti. Litteroitua aineistoa lähdin käsittelemään sisältöanalyysin keinoin. Analyysi on hyvin oleellinen osa tutkimusta, sillä sen avulla saadaan nostettua oleelliset asiat esiin (Günther, Hasanen & Juhila, 2021). Analyysi on aineiston tutkimista, sen järjeistämistä ja oleellisten asioiden etsimistä (Günther ym., 2021.) Aineiston analyysissä oleellista on tutkijan ajattelu ja tulkinta (Günther ym., 2021).

Aloitin aineiston analyysin koodaamalla, mikä onkin tyypillinen tapa aloittaa analyysi. Koodaaminen on analyysikeino, jolla aineistosta luokitellaan asioita jonkin ominaisuuden mukaan. Koodaaminen on keino järjestellä aineistoa, minkä jälkeen tutkijan on helpompi siirtyä varsinaiseen aineiston analysointiin. Toteutin koodaamisen perinteisellä värikynäteknikalla, eli merkitsin eri väreillä tekstinkohdat, jotka kuuluivat eri luokkiin. Koodasin aineistolähtöisesti, eli lähdin etsimään aineistosta kohtia, jotka kertoivat jotain oleellista tutkittavasta asiasta (Vuori, 2021). (Juhila, 2021.) Samalla sain rajattua aineistoa, eli tutkimuksen kannalta epäoleelliset asiat jäivät merkitsemättä. Näin pystyin helpommin keskittymään oleellisiin asioihin. Koodaaminen myös luokitteli ne saman tien eri luokkiin, minkä vuoksi oli helpompaa lähteä analysoimaan aineistoa.

Seuraavaksi lähdin etsimään aineistoista esiin nousseita teemoja. Pohdin, mitä asioita haastateltavat olivat pitäneet oleellisina ja mitä sellaisia teemoja he nostivat esiin, joita en ollut itse ajatellut. Teemoja, joita löysin haastatteluista olivat ehdot koira-avusteisen opetuksen toteuttamiselle, koira-avusteisen opetuksen tuntemattomuus sekä koiran merkitys ihmiselle. Haastateltavat puhuivat paljon myös teemoista, joita olin jo haastattelurunkoa tehdessä ajatellut. Tällaisia teemoja olivat koira-avusteisen opetuksen edut ja haasteet, omien kokemuksien merkitys, erilaiset tavat, joilla koira voisi hyödyntää opetuksessa sekä koira-avusteisen opetuksen herättämät ajatukset ja tunteet.

Lopuksi lähdin kirjoittamaan tuloksia niin, että poimin samoihin aihepiireihin ja teemoihin kuuluvia asioita eri puolilta haastatteluja ja loin niistä kokonaisuuden, jossa käydään yhtä asiaa kerrallaan läpi. Englanninkieliset sitaattit haastatteluista olen kääntänyt suomen kielelle. Tein työtäni helpottamaan taulukot, joihin kokosin haastatteluissa ilmenneitä asioita. Taulukoista myös näkee, kuinka moni haastateltavista mainitsi kyseisen asian. Taulukoiden

pohjalta minun oli helpompaa lähteä kirjoittamaan asioita ja vetämään niitä yhteen tai erottelemaan toisistaan.

3.4 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimusta ohjaavien eettisten periaatteiden mukaan tutkittavien henkilöiden ihmisarvoa ja yksityisyyttä sekä muita ihmisarvoja tulee kunnioittaa (Vuori, 2021). On myös oleellista pyrkiä välttämään heille aiheutunutta haittaa (Vuori, 2021). Pyrin tähän kunnioittamalla haastateltavia ja kohtelemalla heitä tasa-arvoisesti sekä tekemällä haastattelutilanteesta mahdollisimman stressittömän. Haastatteluun osallistuneiden anonymiteetista huolehdittiin koko tutkimuksen ajan. Haastattelun nauhoitteet ja litteroinnit säilytettiin salasanojen takana, jotta niihin ei pääse käsiksi ketään muu kuin tutkija. Nauhoitteet poistettiin, kun ne oli litteroitu. Litteroinnit poistetaan, kun Pro Gradu-tutkielmani on saanut hyväksytyt arvosanan. Vain tutkijalla on tiedossa haastateltavien henkilöllisyys, eivätkä haastateltavat ole tunnistettavissa tutkimuksesta.

Haastateltavat osallistuivat tutkimukseen vapaaehtoisesti ja omasta halustaan. Haastateltaville kerrottiin etukäteen, mihin tarkoitukseen haastatteluja käytetään ja miten niitä säilytetään. Heille myös annettiin linkki tietosuojaselosteeseen, johon he voivat tutustua koska tahansa halutessaan. Osallistujilta kysyttiin sekä ennen haastattelua että sen jälkeen, haluaisivatko he tietää jotain lisää tutkimukseen liittyen, ja heidän kysymyksiinsä vastattiin. Lisäksi heille annettiin tutkijan yhteystiedot, jos myöhemmin tulisi kysyttävää. Haastattelutilanteesta pyrittiin tekemään mahdollisimman stressitön kokemus luomalla rento keskusteluilmapiiri. Tein selväksi haastateltaville, että kysymyksiin ei ole oikeita vastauksia, vaan toivon juuri heidän omia ajatuksiaan asiasta, jotta heidän paineensa vastata tietyllä tavalla pienenesi. Aihe ei ole sinällään kovin arkaluonteinen, mutta se saattaa silti olla ahdistava syystä tai toisesta. Haastateltaville tehtiin selväksi, että haastattelun voi keskeyttää koska tahansa ilman perusteluja.

4 Tulokset

4.1 Vanhempien ja huoltajien asenteet ja tunteet koira-avusteista opetusta kohtaan

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, millä tavalla vanhemmat ja huoltajat asennoituvat koira-avusteiseen opetukseen sekä millaisia tunteita ja ajatuksia heille siitä herää. Kaikki osallistuneet asennoituivat joko varovaisen positiivisesti tai erittäin positiivisesti koira-avusteista opetusta kohtaan. Haastateltava 4 suhtautui epäileväisesti koira-avusteisen opetuksen etuihin ja toi esiin paljon siihen liittyviä haasteita. Hän kuitenkin kertoi olevansa kiinnostunut aiheesta ja suhtautuvansa siihen varovaisen optimistisesti. Haastateltava 4 lisäsi, että koiran täytyisi vaikuttaa positiivisesti oppimistuloksiin eikä heikentää niitä. Hän harmitteli sitä, ettei tiedä aiheesta mitään, eikä osannut aluksi ottaa kantaa siihen, kannattaisiko sitä kokeilla kouluissa. Pohdittuaan asiaa hän kuitenkin toteaa, että sitä kannattaisi kokeilla, kunhan koira on hyvin koulutettu, asiaa on tutkittu riittävästi ja otettu huomioon siihen liittyvät haasteet ja riskit. Muut haastateltavat suhtautuivat koira-avusteiseen opetukseen erittäin positiivisesti, kuten seuraavista sitaateista voi huomata:

Kyl mä pidä sitä iha täysi positiivisen, e-et just aikasemmi sanoiki et mu mielest koirii käytetää niinku liia vähän niinku siihe kaikkee kapasiteettiin mitä, mitä se, ain et tykkäisinki et ihmiset enemmän löytäiski et mihi kaikkee vois vaa niinku käyttääkin. (Haastateltava 3)

mun mielestä ois vaan positiivinen kokemus, edes just semmone et yhden päivän ajan pääsis tutustumaan eläimiin ni ei ois kyl mun mielest pahitteeks kellekkää (haastateltava1)

positiivisia (ajatuksia ja tunteita), tarkoitan että yleisesti ottaen koirat ovat kärsivällisempiä kuin me. Minusta ne ovat todella hyviä lapsille (haastateltava 7)

Kaikki haastateltavat sanoivat olevansa sitä mieltä, että koira-avusteista opetusta kannattaa kokeilla, mutta heistä neljä lisäsi, että kunhan koira on hyvin koulutettu. Haastateltava 1 toi asian esiin seuraavalla tavalla:

en mää nää tässä oikeastaa tai siinä asiassa niinku mitää negatiivista. Et jos vaan niinku on päteviä ihmisiä ja fiksu koira nii ei muuta ku hanaa miu mielest. (Haastateltava 1)

Kaksi muutakin haastateltavaa toi tämän jossakin kohtaa haastattelua ilmi, mutta haastateltavat 2 lisäsi luottavansa koulujärjestelmään ja siihen, että tehdyt päätökset ovat perusteltuja. Haastateltava 6 perustelee sitä, miksi koira-avusteista opetusta kannattaisi

kokeilla sillä, että sen avulla voitaisiin saavuttaa niin paljon hyvää ja sen avulla voitaisiin saada nuoret käymään koulussa. Hän lisää, että kaikki, mikä saattaa auttaa oppilaita, on kokeilemisen arvoista, erityisesti jos se auttaa oppilaita, joilla on haasteita oppimisessa tai sosiaalisissa kanssakäymisissä.

Koira-avusteinen opetus ajatuksena kiehtoi haastateltavia. Monet haastateltavista mainitsivat, että aihe on mielenkiintoinen ja että he olisivat kiinnostuneita saamaan lisätietoa siitä.

Haastateltava 4, joka suhtautui asiaan hieman epäilevästi, kuvaili koira-avusteisen opetuksen herättämiä tunteita seuraavanlaisesti:

iha positiivisii ajatuksii, positiivisii tunteit. Haluisin ol kärpäsen katos.
(Haastateltava 4)

Hän tuo kuitenkin ilmi myös huolta siitä, että koiran läsnäolo aiheuttaa enemmän haittaa kuin hyötyä. Hän epäilee, että koira veisi oppilaiden huomion pois opiskelusta tai saattaisi hermostuessaan purra jotain oppilasta. Haastateltava 4 lisäksi vain yksi toinen ilmaisi huolensa siitä, että koira-avusteinen opetus saattaisi aiheuttaa suurempaa haittaa oppilaille. Haastateltava 1 kertoo, ettei näe asiassa mitään negatiivista, mutta että pieni pelko esimerkiksi puremasta on aina olemassa. Haastateltavalle 2 herää pelkästään positiivisia ajatuksia ja tunteita ajatuksesta, että koira tuotaisiin opetukseen. Hän lisää, että toiminnan täytyisi olla sellaista, ettei siinä ole suuria riskejä, koiran hyvin koulutettu ja sitä toteuttavan ihmisen tulee tietää mitä tekee. Hän kertoo kuitenkin luottavansa koulujärjestelmän tekemiin päätöksiin ja siihen, että toiminta on turvallista, kuten voidaan nähdä seuraavasta sitaatista:

Et kyl mä niinku luatan aika hyvi tähä suomalaisee peruskoulujärjestelmää et, et kyl siä niinku, ei siä ruvet tekeemää mitää semmosii juttui mitkä iha tuulest temmattui, et otetaampas tämmöne koira toho ja katotaa mitä tapahtuu.
(Haastateltava 2)

Samanlaisia ajatuksia on myös haastateltavalla 5, joka kertoo luottavansa opettajakuntaan ja näkevänsä koira-avusteisen opetuksen vain myönteisenä. Muutkin haastateltavat tuovat ilmi, että koira-avusteinen opetus herättää heissä positiivisia ajatuksia ja tunteita.

Haastateltavista moni uskoi lapsensa nauttivan siitä, että kouluun tuotaisiin koira. He lisäsivät, että olisivat itse tykänneet, jos heidän kouluaikoinaan olisi toteutettu koira-avusteista opetusta. Haastateltavat kertoivat olevansa onnellisia lastensa puolesta jos heidän kouluissaan toteutettaisiin koira-avusteista opetusta:

Kyl mä olisi ilone oikeesti tosiaa niinku lapseni puolesta sillee et mä tiedän että ”lapsen nimi” varmasti tykkäis aiva järettömän paljon (haastateltava 1)

Haastateltava 1 lisäsi, että se olisi hieno kokemus vaikka vain yhden tunnin ajaksi.

Haastateltavat ajattelivatkin, että suurin osa oppilaista suhtautuisi erittäin positiivisesti koiran tuloon opetukseen. He olivat sitä mieltä, että aluksi oppilaiden reaktiot voisivat olla hyvinkin vahvat ja vaihdella innostuksesta epävarmuuteen ja jopa pelkoon. Haastateltavista kaksi kertoi, että heidän kokemustensa mukaan eläimet vaikuttavat lapsiin voimakkaasti, ja esimerkiksi haastateltava 2 kertoi, että jos lapset kyläilevät jossain, missä on eläimiä, he ovat innoissaan ja puhuvat siitä pitkään. Haastateltavat uskovat osan oppilaista kuitenkin suhtautuvan neutraalisti asiaan. Monet haastateltavista olivat yhtä mieltä siitä, että aluksi koiran tulo aiheuttaisi hälinää, eivätkä kaikki tietäisi miten toimia koiran kanssa. Aluksi koira veisi lasten kaiken huomion, mutta haastateltavat myös pääasiassa uskoivat, että oppilaat tottuisivat tilanteeseen nopeasti.

4.2 Vanhempien ja huoltajien ajatuksia siitä, miten koira voisi hyödyntää opetuksessa

Haastattelussa tuli ilmi, että koira-avusteinen opetus ei ollut haastateltaville tuttua.

Eläinavusteiset interventiot olivat monelle haastateltavalle jollain tasolla tuttuja ja he mainitsivatkin esimerkkejä erilaisista eläinavusteisista interventioista. Kuitenkin koiran käyttö opetuksessa oli vieraampaa, eivätkä he osanneet suoraan kertoa koira-avusteisesta opetuksesta. Kaksi haastateltavista vastasi kysymykseen mitä ”koira-avusteinen opetus mielestäsi tarkoittaa”, etteivät he tiedä. Kysymykseen ”mitä koiran kanssa voisi tehdä oppitunnilla” vastattiin kolme kertaa: en tiedä. Yksi haastateltavista jopa mainitsi, ettei ollut koskaan kuullut koira-avusteisesta opetuksesta. Haastateltavista myös he, jotka tiesivät tai arvelivat koiran tuomista eduista, tekivät selväksi, etteivät he ole varmoja asiasta ja että heidän kertomansa asiat ovat omaa arvelua. Seuraavista sitaateista näkee esimerkkejä tästä:

Mä oo jonku verra vähä tutustunu näihi eläinavusteisii, enemmän niinku tämmösee niinku terapia, eläinterapiatyypisee, että. Mut mä ajattele et se o varmaa hyvi sama tyypist, et siin o niinku eläin, o siin tilantees sit tuamas sitä semmost niinku rauhallisuut ja sitä läsnäoloo ja semmost. -- En mä oo itse asias koskaa ajatellus sitä ihan nii sillai konkreettisesti, et mite sitä sit vois käyttää (haastateltava 2)

no tiätysti kehitysvammaset ja, ja tämmöset et kene, minkä tavallaan kohdalla vois saada sitä, sitä keskittymist ohjattuu, mut sit myäs nää nepsyhaasteiset lapset tuli niinku, et ehkä siis, mä en tiädä siit sillai mitää (haastateltava 6)

Ei mitää käsityst. Et ei, ei minkäänäköst käsityst et tota. Et joskus mä ole kuullu näist et koirii o esimerkiks vanhaikodeis. Tai vankilois, niinku ilahduttamas asukkait, tai vankei, tai tsemppaamas heit, mut millai se niinku opetukses sit tää niinku menis, sitä en kyl tiä. (Haastateltava 4)

Kuitenkin kaikki haastateltavat osasivat kertoa asioita, missä koirasta voisi heidän mielestään olla etua tai haittaa opetuksessa ja mihin kaikkeen koira voisi hyödyntää. Alla olevaan taulukkoon olen koonnut vastauksia siitä, mitä koira-avusteinen opetus heidän mielestään voisi olla ja millä keinoilla koira voisi hyödyntää opetuksen apuna. Olen eritellyt taulukkoon sen, kuinka moni haastateltava mainitsi toiminnan nimeltä ja kuinka moni puhui samankaltaisesta toiminnasta, mutta ei käyttänyt suoraa ilmaisua tai ei maininnut asiaa nimeltä.

Taulukko 1. Haastateltavien näkemyksiä siitä, miten koira voisi hyödyntää opetuksessa

	Mainitsi nimeltä	Puhui samankaltaisesta toiminnasta
Kaverikoiratoiminta	2	6
Lukukoiratoiminta	3	3
Eläinavusteinen terapia	2	6
Koiriin/eläimiin tutustuminen	3	4
Luokkarauhan säilyttäminen	2	7
Koira voisi toimi oppilaan avustajakoirona	1	2
Koira toimisi esimerkkinä	2	2
Koira motivoivana tekijänä	1	3

Kaverikoiratoiminnan nimesi haastateltavista kaksi ja sanoi, että koira-avusteinen opetus saattaisi olla samantyylistä. Kaverikoiratyylisestä hyödystä kuitenkin puhuivat muutkin haastateltavat. He puhuivat siitä, että koira tarjoaa kumppanuutta ja että koiran läsnäolo tuo hyvää oloa, iloa ja parantaa luokan ilmapiiriä. Yksi haastateltava kertoi, että hänen koulussaan oli järjestetty eläinpäivä, jolloin kaikki saivat tuoda kouluun oman lemmikkinsä. Eläimet olivat vain olleet läsnä, mutta siitä oli tykätty kovasti. Haastateltava kertoi, että myös koira pelänneet oppilaat olivat uskaltaneet tulla silittämään koiria. Päivä oli kuitenkin jäänyt vain yhteen kertaan allergioiden vuoksi, mikä harmitti haastateltavaa. Yksi haastateltava kertoi tutustuneensa jonkin verran eläinterapiaan. Kaikki muutkin haastateltavat yhtä lukuun ottamatta puhuivat eläinavusteisen terapian keinoista, vaikka suurin osa ei nimennyt eläinavusteista terapiaa. Haastateltavat esimerkiksi kertoivat siitä, että koira voisi toimia

opettajan ja oppilaan välillä kommunikaation helpottajana erityisesti vaikeista asioista puhuttaessa tai helpottamassa varautunutta lasta avautumaan, kuten seuraavasta sitaatista voi huomata:

Useiha jonku tällasen objektin kautta ylipäänsä sais ehkä paremmin vois olla jute... juteltuukki jossai tilantessa tai, tai tota niinku siin tilanteessa ikään ku kohdattua, ehkä sitä vois käyttää sillai joskus opettaja ja oppilaa välissä jos siin o jotai mistä täytyis jutella käyttäytymisee liittyen tai johonki -- Ni mä aattelen jotenki et se tavallaa pehmentää sitä tilannetta jotenki sellane koira ja lapsilla yleensäkki ku tiedetää et tällaset s... niinku objektit on tavallaa helposti tärkeitä, pehmolelut tai, tai jotkut muut siinä välissä, ni vois silitellä sitä ja tavallaa samalla kuunnel ehkä seki lempeyttää myös. Vaikkei se sitä asiaa mitää muutakkaa yhtää muuksi. (Haastateltava 5)

Haastateltavista kaksi mainitsi myös erilaiset avustajakoirat, kuten hypokoirat ja muut avustajakoirat. Haastateltavat arvelivat, että koulukoira voisi tehdä samantyylistä työtä. Haastateltava 7 kertoi, että koira voisi esimerkiksi työntää oppilalle hänen tarvitsemansa tavaran. Hän arveli myös, että koirasta voisi olla opettajalle apuna välituntivalvonnoissa, sillä koira voisi valvoa oppilaita, katsoa etteivät he karkaa, sekä mennä riitojen väliin. Hän lisää, että koira voisi hyödyntää opetuksessa apuna tutkimalla esimerkiksi psykologiaa ja biologiaa sekä toimia mallina kuvataiteessa.

Moni kertoi, että koiriin ja eläimiin tutustuminen olisi hyvä opetuksen kannalta, sillä kaikilla ei ole kotona koira eikä mahdollisuutta tutustua niihin. Oppilaat oppisivat kohtaamaan ja huomioimaan koira sekä huolehtimaan siitä. Samalla heidän suhteensa luontoon ja eläimiin kehittyisi. Kaksi haastatelluista oli sitä mieltä, että koira toimisi hyvänä esimerkkinä ja roolimallina lapsille. Koira käyttäytyisi hyvin ja rauhallisesti ja näyttäisi siten lapsille esimerkkiä käytöksen suhteen, kuten haastateltava 3 toi esiin seuraavalla tavalla:

Kyllähä se koira vois paljoki niinko, näyttää esimerkkiä et se viä vaiks jonku tavara johonkin, tai iha vaan tulee siihen tilanteeseen johonki vaiks ny pitäs mennä johonki vaikka rinkii istumaan ni se koiraki siihe pyydetää ja se on siinä, et esimerkkinäki ihan olla. (Haastateltava 3)

Kaikki haastateltavat arvelivat koiran voivan auttaa luokkarauhan säilyttämisessä. He kertoivat koiran rauhoittavan ja saavan lapset käyttäytymään paremmin. Myös koiran hyvä esimerkki mainittiin luokkarauhaa ylläpitävänä asiana. Haastatteluissa tuli ilmi, että haastateltavat uskoivat koiran motivoivan oppilaita ja tekevän koulunkäynnistä hausempaa ja innostavampaa.

4.3 Ehdot koira-avusteisen opetuksen toteuttamiselle

Haastattelussa nousi esiin, että haastateltavien mielestä oli tiettyjä ehtoja, joiden tulee täytyä, jotta koira-avusteista opetusta voidaan toteuttaa. Alla olevaan taulukkoon olen koonnut asioita, joita haastateltavien vastauksista nousi esiin niiden asioiden suhteen, joiden tulisi toteutua ennen kuin koira-avusteista opetusta lähdetäisiin toteuttamaan peruskoulussa.

Taulukko 2. Ehdot, joiden tulee haastateltavien mukaan täytyä jos koira-avusteista opetusta toteutetaan

	H 1	H 2	H3	H4	H5	H6	H7	Yht.
Säännöt	x	x			x	x		4
Koira on työhön sopiva	x	x				x	x	4
Koira on koulutettu työhön		x				x		2
Koira-avusteista opetusta toteuttaa osaava ihminen	x	x				x		3
Tutustuminen koiraan toteutetaan lapsen ehdoilla	x					x	x	3
Koira-avusteista opetusta tutkitaan ennen toteuttamista				x				1
Koira-avusteisella opetuksella oltava mitattavia hyötyjä				x				1
Käytännön asioista huolehtiminen		x		x	x	x	x	5
On pohdittava, soveltuuko koira-avusteinen opetus kyseiseen kouluun		x		x				2
Minimoidaan riskit		x				x		2

Monet haastateltavista toivat esiin, että koiran kanssa olemiseen täytyy sopia sekä koiran että oppilaiden hyvinvoinnin turvaamiseksi selkeät säännöt, joita kaikkien tulee noudattaa, kuten alla olevasta sitaatista näkee:

että niinku on selkeet pelisäännöt sen koiran kans olemiseen ni kyl se varmasti on opettajallekki on sit helpottaa heti huomattavasti, et jos niinku lapsi ymmärtää ja uskoo sen että niinku miten tavallaan toimitaan sen eläimen läsnä ollessa niin, kyl se on varmasti vähän vin vin kaikille. (Haastateltava 1)

Yhtenä tärkeänä sääntönä pidettiin, että oppilaat eivät esimerkiksi koskaan olisi koiran kanssa vahtimatta, vaan he pääsisivät koiran lähelle vain aikuisen seurassa. Toinen tärkeäksi koettu

asia on se, että koira on hyvin koulutettu ja sille on tehty soveltuvuustestit, jotta tiedetään, että se sopii tehtävään:

vaikka ne ei oo ikinä niinku sataprosenttise varmoi ni silti et ne ei olis niinkun, no, huolella koulutettu ja testattu ja viäty eri tilanteisii ja, ja tota noi ni, sillai ärsykkeit erilaisii niinku annettu et, et tota katottu et tota mite, ni se tiätyst o tärkeet.
(Haastateltava 6)

He mainitsivat esimerkkeinä, että koiran täytyy olla älykäs, nopea oppimaan sekä hyvähermoinen. Myös koira-avusteista toteuttavan opettajan on osattava haastateltavien mukaan asiansa. Häneltä vaaditaan heidän mukaansa muun muassa kykyä ymmärtää ja toimia koirien kanssa sekä kykyä saada oppilaiden huomio oleelliseen asiaan.

Haastateltavat 1 ja 6 toivat esiin, että koira pelkäävien oppilaiden olisi annettava tutustua koiraan rauhassa turvallisen välimatkan ja esimerkiksi jonkin fyysisen esteen takaa. He painottavat sitä, että koiraan tutustumisen on tapahduttava lapsen ehdoilla ja edistytävä hänen oman halunsa mukaan. Haastateltava 5 pohtii, toteutettaisiinko koira-avusteista opetusta aina, vai vain välillä. Tällaisia asioita sekä muita toteuttamiseen liittyviä käytännön asioita täytyy haastateltavien mukaan ajatella ennen koira-avusteisen opetuksen toteuttamista. Täytyy esimerkiksi pohtia, ketä koiran omistaa ja kenen kanssa se menee kotiin, ketä huolehtii koirasta, ja mitä kaikkea koira tarvitsee. Lähes kaikki haastateltavat painottavat, että tällaisista käytännön asioista tulee huolehtia ennen koira-avusteisen opetuksen toteuttamista.

Haastateltava 4 toi esiin, että koira-avusteista opetusta tulisi tutkia ennen kuin sitä lähdetään toteuttamaan kouluissa. Hän lisää, että oppimistulosten tulisi parantua, ja nousua tulisi pystyä mittaamaan. Tulisi myös pohtia, soveltuuko koira-avusteinen opetus juuri sille luokalle, missä sitä harkitaan. Samankaltaisia ajatuksia on muillakin haastateltavilla. Useat haastateltavat tuovat ilmi, että koira-avusteista opetusta ei tulisi toteuttaa lievin perustein luokassa, jossa on erittäin pahasti allergisia oppilaita tai oppilaita, joilla on vakava trauma koirista. Kuten seuraavasta sitaatista näkee, riskien minimointia pidettiin tärkeänä:

Mä aattele sitä sillai et jos se o niinku, jos sitä oikeesti otettas peruskouluu, ni kyllähä se täytys ol semmos toimintaa, et siin ei olis niisanotusti hirvee suurii riskei. Kyllähä just koira täytyy ol koulutettu, se ihmine joka sitä tuattaa ni se täytyy tiätää mitä se tekee. (Haastateltava 2)

4.4 Haastateltavien ajatukset koira-avusteisen opetuksen eduista

Haastateltavilla oli paljon ajatuksia siitä, mitä etua koiran tuomisella opetustilanteeseen voidaan saavuttaa. Alla olevaan taulukkoon olen koonnut kaikki koira-avusteiseen opetukseen

liittyvät edut, jotka tulivat ilmi haastateltavien vastauksista. Jos haastateltava mainitsi edun, laitoin hänen kohdalleen rastin kyseisen edun kohdalle.

Taulukko 3. Haastateltavien ajatuksia koira-avusteisen opetuksen edusta ja haasteista.

	H 1	H 2	H3	H4	H5	H6	H7	Yht.
Keskittymiskyvyn paraneminen	x	x	x	x*	x	x	x	7
Rauhoittuminen	x	x	x	x*	x	x	x	7
Stressin väheneminen	x						x	2
Koiriin tutustuminen/eläimistä oppiminen/luontosuhteen paraneminen	x		x			x	x	4
Oppilaat oppivat ottamaan huomioon ja huolehtimaan koirasta ja sitä kautta toisista ihmisistä ja asioista					x		x	2
Lisää onnistumisen kokemuksia						x	x	2
Parantaa oppilaan itsetuntoa ja/tai minäpystyvyyttä			x		x			2
Luokkarauhan paraneminen	x			x*		x		3
Luokan ilmapiirin/ryhmädynamiikan paraneminen				x*	x	x		3
Parantaa opettajan ja oppilaan välistä vuorovaikutusta	x	x	x		x	x	x	6
Parantaa oppilaiden keskistä vuorovaikutusta			x	x		x	x	4
Lisääntynyt motivaatio koulunkäyntiä kohtaan						x		1
Lisääntynyt kouluviihtyvyys		x		x		x		3
Koira tuottaa iloa/hyvää oloa oppilaalle	x		x	x	x	x	x	6
Koiran tarjoama läsnäolo/kumppanuus/hyväksyntä		x	x		x	x	x	5
Oppimistulosten paraneminen		x		x*		x		3
Hyödyt opettajalle				x*			x	2
Positiivinen kokemus oppilaille	x					x	x	3
Helpompi lukea koiralle			x		x		x	3
Koiran hyvä esimerkki			x				x	2
Koiran toimiminen oppilaan avustajakoirana			x				x	2
Siedättyminen (esim. allergeeneille, lialle ja bakteereille)						x		1

*Suhtautui epäilevästi siihen, toteutuuko hyöty koira-avusteisessa opetuksessa

Rauhoittava vaikutus ja keskittymiskyvyn paraneminen nousivat esiin kaikissa vastauksissa. Haastateltava 4 ei ollut varma, miten koiran läsnäolo opetuksessa vaikuttaisi oppilaisiin vai vaikuttaisiko se ollenkaan. Hän sanoi arvelevansa, että se saattaisi tuoda oppilaalle hyvää oloa, rentouttaa ja parantaa keskittymiskykyä, mutta hän painotti että ei tiedä, pitääkö tämä paikkansa ja että tarvitsisi tutkimustietoa aiheesta voidakseen tehdä tarkempia päätelmiä. Muut haastateltavat olivat varmempia asiasta ja toivat esiin, että koira varmasti parantaisi oppilaiden keskittymiskykyä ja rauhoittaisi oppilaita sekä sitä kautta koko oppimistilannetta. Haastateltava 6 ilmaisi asian seuraavalla tavalla:

et jos tulee semmone tilanne ettei pysty keskittyä tai se ni voi vaikka vetäytyä rapsuttelemaa koiraa tai, tai muuta tai sit se et se vaan on siä luakassa -- kyllähä sitä paljo kaikkii tutkimuksii on tehty mite niinku ihminen ku se saa silitellä koiraa tai kissaa tai mitä näit nyt on ni, ni tota sit niinku rentoutuu ja erittyy niinku mitä kaikkii endorfiinei, mielihyvähormonei ja kaikkee (haastateltava 6)

Monet haastateltavat kokivat koiran rauhoittavan ja rentouttavan vaikutuksen auttavan erityisesti ylivilkkaita ja erityisen tuen tarpeessa olevia oppilaita. Koiran ollessa paikalla täytyisi myös käyttäytyä hyvin, sillä koira ei pidä liiasta riehumisesta. Tätä kautta koira-avusteinen opetus vaikuttaisi positiivisesti luokkarauhan säilymiseen. Kolme haastateltavaa mainitsi luokkarauhan säilymisen suoraan, joskin haastateltava 4 suhtautui varauksella siihen, olisiko koirasta apua kyseisessä asiassa. Muissakin haastatteluissa kuitenkin tuli ilmi rauhoittuminen ja keskittymiskyvyn paraneminen, jotka vaikuttavat suoraan luokkarauhan ylläpitoon.

Koiran läsnäolon tuoma ilo, läheisyys ja kumppanuus nousivat lähes joka vastauksessa esiin. Haastateltavat arvelivat, että tästä saattaisi hyötyä erityisesti arat ja kiusatut lapset. Haastateltavat kertoivat, että koira hyväksyy kaikki eikä vaadi oppilailta mitään. Koiran seurassa saa olla täysin oma itsensä. Haastateltavat kertoivat koiran lohduttavan ja piristävän heitä, kun he ovat surullisia. He uskovat, että koiran tarjoama kumppanuus ja hyväksyntä saattaa antaa oppilaille positiivisia kokemuksia ja vaikuttaa positiivisesti oppilaiden itsetuntoon ja opiskelumotivaatioon, kuten seuraavasta sitaatista voi havaita:

aina eläimet o semmosii et, et ne o aina hyväksyviä ja muuta nii, ni se voi niinku tuada sitä semmost onnistumise kokemust siihe ja sit tavallaa sitä kautta myös niinku istä motivoida sitä oopimista (haastateltava 6)

Varsinkin erityistä tukea tarvitseville lapsille tällaiset kokemukset ovat haastateltavien mukaan erittäin tärkeitä. Myös esimerkiksi autismikirjon oppilaiden kohdalla koiran läsnäolo koettiin hyvin merkitykselliseksi. Haastateltavat uskoivat, että koira-avusteisesta opetuksesta

hyötyisi erityisesti juuri autismikirjon ja erityisen tuen tarpeessa olevat oppilaat sekä oppilaat, joilla on oppimisvaikeuksia.

Tietysti ny autistismi yleensäki, ni autistit saattaa niinku avauttuu jonku eläinte läsnäolles iha eri taval ku ihmisten. (Haastateltava 2)

Muutenkin koira-avusteisen opetuksen uskottiin tarjoavan oppilaille positiivisia kokemuksia. Osa haastateltavista huomautti, että kaikissa perheissä ei ole eläimiä, eikä edes mahdollisuutta tutustua niihin. Siksi koiraan tutustuminen koulun kautta olisi opettavaista. Tämä voisi avartaa oppilaiden näkemystä eläimistä sekä auttaa luontosuhteen muodostumisessa. Haastateltava 6 pohti, että nykyään kun ympäristö on hyvin steriili, minkä vuoksi erilaiset allergiat ja astmat ovat lisääntyneet, on hyvä siedättyä lialle ja bakteereille. Koira tarjoaisi tällaista siedätyshoitoa. Monet arvelivat, että oppilaat tykkäisivät siitä, että koulussa olisi koira. Haastateltavat toivatkin esiin, että koira voisi lisätä kouluviihtyvyyttä, sillä kouluun olisi kiva mennä, kun siellä on koira. Kouluun syntyisi enemmän kodinomaisen tunnelman. Haastateltava 6 uskoo, että koiran positiivinen vaikutus oppilaiden motivaatioon ja kouluviihtyvyyteen vähentäisi poissaoloja ja syrjäytymistä. Jos oppilaat käyvät koulua, heidän riskinsä syrjäytyä pienenee. Jotkut haastateltavat ajattelevat, että koiran tuoma hyvä olo heijastuu kotiin asti ja lisää oppilaan hyvinvointia, kuten seuraavasta sitaatista voi havaita:

Jos niinkun on hyvä olla koulussa tavallaa ni ja, ja, öö, saa siältä hyväksyntää ja, ja kokee niinku onnistumise, tai tulee niit onnistumisenkokemuksii ja on niinku mukavaa et siäl on semmone niinku pallotettava ni kyl mä jotenki aattele et totta kai s-sä menet hyväl fiiliksel sin kotiin ja miksei sit niinku jaksakki paremmin. Et onha se ihan sama niinku et jos sul o kivaa mennä töihi ni kyl sul kivempi fiilis tulla kotii -- ni tavallaa et kyl mä aattele et varmast heijastuu joka puolelle et jaksaa paremmin ja, ja on niinku ilosempi et vaik onki raskait päivii ni, ni silti niinku sitä jaksaa paremmin. (Haastateltava 6)

Koiran ajateltiin vaikuttavan oppilaiden väliseen suhteeseen positiivisesti. Haastateltava 6 arveli, että koira saattaisi tarjota keskustelunaihetta, yhteisen mielenkiinnon kohteen ja sitä kautta yhdistävän tekijän oppilaiden välille. Hän pohti, että tämä saattaisi saada oppilaat jopa hyväksymään erilaisuutta, sillä koira toimisi oppilaille yhdistävänä tekijänä, jolloin huomattaisiin, etteivät he olekaan kovin erilaisia. Hän jatkaa, että koira voisi toimia myös riitatilanteissa selvittäjänä, sillä koiran silittely saattaisi rauhoittaa oppilaita. Koira toimisi oppilaille myös esimerkkinä siitä, miten kuuluu käyttäytyä ja miten toisia kuuluu kohdella. Samanlaisia ajatuksia on myös muilla haastateltavilla. Haastateltava 7 uskoo, että koira saisi oppilaat olemaan kiltimpiä toisilleen. Hän kertoi, että jos oppilaat huolehtisivat koirasta ja joutuisivat ajattelemaan sen hyvinvointia, tämä tekisi lapsista empaattisempia, mikä

heijastuisi myös heidän keskisiin suhteisiinsa. Samalla lapset oppisivat myös vastuuta. Koiran läsnäolo voisi haastateltavien mukaan näiden seikkojen vuoksi parantaa koko luokan ilmapiiriä ja ryhmädynamiikkaa etenkin, jos luokka on levoton. Haastateltava 4 tuo asian esiin näin:

Jos se rauhoittas oppilait, et jos tota, jos oppilail tulis niinku semmone, ää, seesteisempi tai rauhallisempi olo ku saa rapsutel vaik koiraa, ni tota se vois vaikuttaa oppilaitte välisee kanssakäymisee niinku siin määri et jos on tämmöne rauhaton luokka, tai jos o vähä kiusaamista esimerkiks tai tämmöst, ni tota jos se sit nää negatiiviset energiat kääntyis vaik positiiviseks energiaks ko luakas o koira. Mut en tiädä. Mut se voi vaikuttaa niinku keskinäisee ryhädynamiikkaa kyl tota kautta. (Haastateltava 4)

Haastateltavat uskoivat koira-avusteisen opetuksen parantavan myös oppilaan ja opettajan välistä vuorovaikutusta. Koiran tuoma rentous, hyvä ilmapiiri ja muut positiiviset vaikutukset helpottaisivat vaikeista asioista puhumista. Koira voisi tarjota oppilaalle turvaa ja tehdä tilanteesta vähemmän ahdistavan. Koira toimisi siis oppilaalle terapiakoiran tavoin. Oppilas voisi keskittyä vaikean aiheen sijasta koiran silittelyyn, jolloin asia ei ehkä tunnu niin ahdistavalta. Oppilas voisi myös puhua koiralle ja opettaja olisi siinä kuulemassa, kuten seuraavasta sitaatista ilmenee:

ehkä se lapsi voisi myös et jos sen ois vaikee puhuu opettajal ni jos hän vaiks puhuski niit samoi asioit siihe kou... koiralle ääneen, ni sit se opettaja kuulis tavallaa ne siitä. Tai yleisestikki se lapsi voisi olla avoimempi kun se koira on siinä vaan ni. (Haastateltava 3)

Koiran rauhoittava vaikutus ja hyvä esimerkki auttaisivat haastateltavien mukaan opettajaa luokkarauhan säilyttämisessä, mikä helpottaa opettajan työtaakkaa, auttaa keskittymään paremmin opettamiseen ja siten jopa parantaa opetuksen laatua. Koira vähentäisi paitsi oppilaiden, myös opettajan stressiä, parantaisi opettajan työoloja sekä toisi opettajalle iloa. Koira siis lisäisi sekä oppilaiden että opettajan hyvinvointia, kuten seuraavista sitaateista voidaan tulkita:

et jos se koiran pitäminen luakas rauhoittais sen luakan, ni silloha se o kaikil hyvä. Se o opettajal hyvä, et hän pystyy keskittyy opetukseen ja sitä kaut se o tiätenki kaikil oppilailleki hyvä, et saa ehkä laadukkaampaa opetust, ku opettajal ei oo ehkä hermot nii kireellä. (Haastateltava 4)

Oikeastaan uskon, että koira rauhoittaisi myös opettajaa. Koska minä ainakin olisin rauhallisempi koiran kanssa kun oppilaat käyttäytyvät sekopäisesti. Tarkoitan, ettei se ole vain heille, mutta, joo, yleensä on iloisempi jos on joku, joka kuuntelee, ainakin joskus. (Haastateltava 7)

Koiralle lukemisen ajateltiin olevan helpompaa kuin ihmisille. Haastateltavat mainitsivat, että koiralla ei ole ennakkoluuloja eikä se tuomitse, minkä vuoksi sen seurassa on helpompi olla ja sille on helpompi lukea ja muutenkin avautua. Koira-avusteisen opetuksen ajateltiin vaikuttavan lukemisen lisäksi positiivisesti muihinkin oppimistuloksiin koiran tuoman rentouden, rauhallisuuden, stressin vähenemisen sekä keskittymiskyvyn paranemisen myötä. Haastateltava 6 ajattelee, että tämä tuo onnistumisen kokemuksia ja lisää oppilaan motivaatiota oppimista kohtaan. Jotkut haastateltavista olivat sitä mieltä, että koirasta voisi olla apua myös oppilaan avustajana, kuten seuraavasta sitaatista voi havaita:

Ehkä varmaa semmonenki, et jos o jotai toiminnallisii vaikeuksii, ni ehkä semmosee vois ol enemmänä hyötyy semmosest et se koiraki jotai, et vaiks se koira käskis, käskystä veis jonku palika johonki laatikkoo tai kävis hakee vaiks jonku kynän tai, tiäks tämmösii simppeleit juttuja niinku ni varmaa sit semmoseet lapset mil o niinku, ehkä mitkä tarvis enemmän toiminnallisesti, oli ne sit tavallaa yleisesti motorisesti jotai haasteita, tai sit sanotaa näi et o joku vaiks nii vilkas lapsi et ei se pystys keskittyy ja tai niinku hoitaa ni semmosen kanssa niinko. (Haastateltava 3)

4.5 Haastateltavien ajatukset koira-avusteisen opetuksen haasteista

Haastateltavat toivat esiin runsaasti koira-avusteiseen opetukseen liittyviä haasteita. Yksi haastateltava jopa pohti, ettei tiedä pystyisikö sitä hyödyntämään tavallisessa peruskoulussa, sillä siellä on niin monenlaista oppijaa. Olen koonnut alla olevaan taulukkoon haastateltavien mainitsemat haasteet, joita koira-avusteinen opetus saattaa kohdata.

Taulukko 4. Haastateltavien ajatuksia koira-avusteisen opetuksen haasteista

	H 1	H 2	H3	H4	H5	H6	H7	Yht.
Allergiat	x	x	x	x	x	x		6
Koirapelko	x	x	x	x	x	x	x	7
oppilas ei noudata sääntöjä	x						x	2
Koira puree oppilasta	x			x		x		3
Oppilas kohtelee koira huonosti	x		x	x			x	4
Koira vie huomion pois opiskelusta	x	x		x	x			4
Oppilaille tulee riitaa koiran huomiosta	x	x	x		x			4
Koiraan tottumisen haasteet	x		x				x	3
Järjestämisen haasteet	x	x		x		x		4
Kenen vastuu				x				1
Koirasta ja sen hyvinvoinnista huolehtiminen				x			x	2
Uskonnollinen näkökulma				x				1

Eriarvoisuus					x			1
--------------	--	--	--	--	---	--	--	---

Kaikki haastateltavat nostivat koira-avusteiseen opetukseen liittyvänä haasteena esiin koirapelon. Haastateltavat pohtivat, että jos joku oppilas pelkää koira, niin koiran luokassa olo haittaisi oppilaan oloa ja aiheuttaisi ahdistusta sekä lisäisi stressiä. He ajattelivat myös, että pelkäävän oppilaan keskittymiskyky heikkenisi ja huomio menisi koiraan:

jos sul on joku semmone traumatisoiva kokemus eläimestä, -- ni mä aattele et se ei oo semmone mikä poistuu semmosel painostuksel et nyt tänne tuadaa ja sit tavallaa se voi heijastuu sit taas siihe oppimisee jos tavallaan pakosta o siällä luokassa missä on se eläin (haastateltava 6)

Osa haastateltavista toi esiin, että koirapelko voi johtua huonoista kokemuksista, mutta se voi olla myös esimerkiksi vanhemmilta opittua. Monet haastateltavista kuitenkin uskoivat, että pelosta on mahdollista päästä eroon, etenkin jos pelko ei johdu traumaattisesta kokemuksesta, kuten koiran puremasta. Tällöin koiran tuomat hyvät kokemukset auttaisivat oppilaita suhtautumaan eläimiin positiivisemmin. Haastateltavat kuitenkin huomauttavat, että koiraan totuttaminen täytyy tapahtua hitaasti ja lapsen ehdoilla. Oppilaan täytyy suostua siihen, että koira tuodaan opetukseen ja hänelle täytyy antaa mahdollisuus pysyä kaukana koirasta. Oppilasta ei myöskään saisi painostaa asiasta. Jos pelko on kova, haastateltavat ovat sitä mieltä, että koira-avusteista opetusta ei tulisi toteuttaa ollenkaan, sillä oppilaan hyvinvointi ja oikeus käydä koulua menee edelle.

Kaikki, paitsi yksi haastateltavista, kertoivat allergioiden olevan suuri haaste koira-avusteisen opetuksen järjestämisessä. Monet haastateltavista toteavat ratkaisuksi tähän haasteeseen sen, että opetuksessa käytettäisiin mahdollisimman vähän allergisoivaa koirarotua, mutta kuten seuraavasta sitaatista voidaan huomata, ei sitäkään nähty ratkaisuksi kaikissa tilanteissa:

On näitä onks ne nyt näitä hypoallergeenisii koiria vai mitä nämä oikee on että mitä ainaki ei pitäs allergisoida nii paljoo, ni kyl mä ehkä semmosii koiria niinku tavallaa lähtisin sit kokeilee tommosee touhuun, että jos ei sit välttämättä niistä tulis sit sitä reaktioon nii pahasti, mutta. Totta kai siihenkin varmaa vaa täytyy sit tyytyy sit sillee et ei se vaa onnistu et jos joku on nii pahasti allerginen et ei sitä nyt voi ketää epipenin kans tuolla kuljettaa mukana tai mitää allergialääkkeitä pakottaa syömää sen takia että muut saa nauttia koirasta että se on nyt ihan fakta seki. (Haastateltava 1)

Osa haastateltavista uskoo, että siedätyshoito voisi toimia ja että jopa luokassa, jossa on allergisia lapsia, voidaan mahdollisesti toteuttaa koira-avusteista opetusta. Tällöin allergia voisi jopa helpottaa ja koirasta olisi oppilaille hyötyä. Yksi haastateltava kertoo, että hänen

omalla lapsellaan todettiin koira- ja kissa-allergia, mutta koska heillä on oma koira, tämä siedättyi ja pystyy nykyään olemaan lähellä koiria. Haastateltavat painottavat, että tämä täytyisi toteuttaa varoen ja lapsen turvallisuudesta huolta pitäen. Allergia-oireisiin täytyy olla varautunut ja täytyy olla suunnitelma sellaista tilannetta varten, jos oppilas saa jonkin reaktion.

Osa haastateltavista oli huolissaan siitä, että koira vie oppilaiden huomion pois opiskelusta. Osa haastateltavista pohti, kiinnostaisiko oppilaita enää vain koira, jos sellainen olisi luokassa:

et ei sit niinku vaan oikeen se opiskelu sit enää kiinnostaa vaan se koira
enimmäkseen että se jää se kaikki muu sitten aivan toissijaseksi (haastateltava 1)

Haastateltava 1 mainitsi, että oppilaat, joilla on keskittymisvaikeuksia, saattaisivat erityisesti kokea opiskeluun keskittymisen vaikeaksi jos koira kiinnostaa enemmän. Monet haastateltavat mainitsivat, että aluksi koiran tuominen opetukseen aiheuttaa todennäköisesti hälinää eikä suinkaan rauhoittumista, mutta suurin osa heistä myös uskoi, että oppilaat tottuisivat koiran läsnäoloon nopeasti. Haastateltava 5 kertoi uskovansa, että opettaja osaa ottaa tilanteen haltuun ja saada oppilaiden huomion sinne, minne se kuuluu. Tämän jälkeen koira auttaisi oppilaita rauhoittumaan ja keskittymään opiskeluun. Tämä totutteluaika vaatii kuitenkin opettajalta taitoa ja siihen saattaa mennä aikaa ja energiaa.

Erilaiset järjestämisen haasteet nousivat alun hälinän ohella esiin useassa haastattelussa. Erityisesti haastateltava 4 toi esiin useita haasteita, joita koira-avusteista opetusta järjestäessä saattaa tulla vastaan. Hän pohtii sitä, kenellä on vastuu koirasta ja sen tekemisistä, ja kuka huolehtii sen hyvinvoinnista esimerkiksi siten, että se pääsee tarpeilleen ja saa syötävää. Näiden asioiden lisäksi Haastateltava 4 pohti, kenen vastuulla koira on ja kuka vastaa esimerkiksi koiran mahdollisesti aiheuttamista vahingoista, kuten seuraava sitaatti osoittaa:

Et jos sil ny tulee koiral tulee kakkahätä, ni kuka lähtee keske tunni ulkoiluttamaa sitä, kuka, kuka siivoo, kuka vastaa niinko eläime terveydest oppitunnin aikana tai päivän aikana, kuka ruakkii eläime päivä aikan, onks se joku oppilas -- Kuka, kuka niinko eläime hyvinvoinni hualehtii, kuka ottaa sen niinko vastuullee -- Mut tämmösii niinku vastuukysymyksii, et tulee. Jos koira puree oppilasta -- Et näit voi käyd ku eläin o kumminki eläin, ni millai vastuukysymykset -- kuka vastaa, ottako koulu se vastuullee, eläime omistaja vai joku muu (haastateltava 4)

Haastateltava 7 puhui samasta asiasta, mutta hän ei koe asiaa kovin suureksi ongelmaksi, sillä koira pääsee ulos välitunnin ajaksi ja muutenkin sen rytmi voi olla sama kuin oppilaiden. Hän kuitenkin pohti kenen koira on ja minne se menee, kun koulupäivä päättyy. Haastateltava 4 toi

esiin myös uskonnollisen näkökulman. Islamin uskossa koira pidetään likaisena eläimenä, minkä vuoksi haastateltava 4 uskoo, etteivät muslimilapset ja heidän vanhempansa ilahtuisi siitä, että koira tulisi lähelle heitä. Moni haastateltava toi esiin, että oppilaiden kanssa täytyy käydä läpi säännöt, miten koiran kanssa toimitaan. Haastateltava 1 lisää, että oppilaita tulee vahtia, jotta he eivät menisi omin päin koiraan käsittelemään. Haastatteluista käy ilmi, että haastateltavat uskovat koira-avusteisen opetuksen vaativan ylimääräistä työtä ja järjestelyä, kuten seuraavasta sitaatista käy ilmi:

Nii että varmasti paljon se vaatii töitä tommone että sais niinku yhe kokoneisen luokan sit sillee tottumaa siihe koiraan mutta. Et ei se varmaan tosiaa päivässä hälvene mikkään et opettelua se vaatii kaikilta puoli ja toisi sitte. (Haastateltava 1)

Haastateltavista osa lisää, että koiran täytyy olla koulutettu tehtävään ja sen täytyy olla tietynlainen koira, että se soveltuu opetukseen. Haastateltava 2 tuo esiin sen, että mitä tahansa koira ei voi myöskään tuoda opetukseen, sillä koira kiintyy vahvasti omaan perheeseensä:

Varmaaki se et, et koska koiraki leimautuu yhtee ihmisee tavallaa, niinku johonki niin sanottuu johtajaa tai ohjaajaa ni sit se tarttis ol se opettaja oma, vähä niinku opettaja oma koira, jotta se, koska ei oo olemas semmosii yleiskoirii, ko koirat o aina jonku tiäty ihmise koiriin ni se on kans yks haaste. (Haastateltava 2)

Hän lisää, että toki joku ulkopuolinenkin toimija voisi tulla toteuttamaan koira-avusteista opetusta. Joka tapauksessa koiran koulutus vaatii aikaa ja vaivaa sekä opettajalta tiettyä taitoa. Haastateltava 6 lisää, että opettajan täytyy osata hallita ja ymmärtää koiria, sillä vaaratilanteita syntyy helposti, jos tilanne ei ole hallinnassa.

Haastateltavat 1 ja 7 toivat esiin huolen siitä, että oppilaat eivät kunnioita koiraan eivätkä noudata sääntöjä, joita koiran kanssa toimimiseen asetetaan. Haastateltava 7 huomauttaa, että oppilaat saattavat hermostua helposti, erityisesti jos he eivät ole tottuneet koiraan, ja reagoida huonolla tavalla. Tämä herättää erityisesti huolta siitä, että koira kohdeltaisiin kaltoin, mikä vaarantaa koiran hyvinvoinnin. Haastateltava 4 toi tämän asian esiin seuraavalla tavalla:

Koska kaikki oppilaat, tai kaikki ihmiset ei oo hyvätahtosii eläimil, ni et jos yks pistelee vaik nuppineuloil koiraan (haastateltava 4)

Vielä enemmän haastateltavat ovat huolissaan siitä, että koira saattaa tällaisessa tapauksessa hermostuessaan purra oppilasta. Tämän huolen toivat esiin monet haastateltavista. Useissa haastatteluissa käytettiin ilmaisua, että koira on kuitenkin eläin ja sillä on eläimen vaistot.

Osa haastateltavista pohti, voisiko koira aiheuttaa oppilaiden välillä eripuraa. Haastateltava 1 pohtii, että esimerkiksi oma lapsi voisi neuvo muita, sillä hänellä on kokemusta eläimistä,

erityisesti jos hän kokee, ettei toinen osaa olla koiran kanssa. Haastateltava 1 ajattelee, että toisaalta tämä saattaa vaikuttaa positiivisesti oppilaiden välisiin suhteisiin, mutta toisaalta oppilaiden kesken voi tulla riitaa siitä, kuka osaa olla koiran kanssa ja kuka ei. Hän ei kuitenkaan näe, että tämä aiheuttaisi isompaa ongelmaa tai välirikkoja. Samoin useampi haastateltava arveli, että oppilaiden kesken saattaa tulla riitaa siitä, kuka saa milloinkin olla koiran kanssa, kuten seuraavasta sitaatista voi havaita:

siin vois tulla mustasukkasuutta siitä et kuka saa, kuka saa silittää (Haastateltava 5)

Haastateltava 5 oli myös huolissaan siitä, aiheuttaako koira-avusteinen opetus eriarvoisuutta, jos sitä toteutetaan vain osalla luokista opettajasta riippuen, eivätkä kaikki koulun oppilaat pääse osallistumaan koira-avusteiseen opetukseen.

4.6 Haastateltavien taustan merkitys heidän ajatuksiinsa

Toisen tutkimuskysymyksen tarkoituksena oli selvittää, minkä seikkojen vanhemmat ja huoltajat uskovat vaikuttavan heidän näkemyksiinsä koira-avusteisesta opetuksesta. Monet haastateltavat kertoivat heidän ajatustensa kumpuavan siitä kokemuksesta, mikä heillä on omien lastensa kautta ja siitä, että he ovat nähneet miten koira vaikuttaa positiivisesti lapsiin ja jopa koko kodin ilmapiiriin. Haastateltava 2 kertoo asiasta näin:

Varmaa myös se niinku kokemus omist lapsist eläinte kans, mä usko et se vaikuttaa myös siihe niinku et jos mul ei ois ollu koskaa lasten kans eläimii, ni mä en tiätäis miten lapset toimii -- siit on niinku ittel tosi henkilökohtast kokemus omast kodista et miten ne eläimet siäl omas kodis vaikuttaa siihe kaikkee kodi ilmapiirii ja kaikkee (haastateltava 2)

Näiden kokemusten kautta haastateltavista osa uskoo, että koira vaikuttaisi myös koulussa positiivisesti. Haastateltava 3 kertoo, että hän kouluttaa koiria työkseen, minkä vuoksi hän tietää, mihin kaikkeen koiran voi kouluttaa ja mitä kaikkea ne voivat tehdä. Hän lisää, että hänen mielestään koiria hyödynnetään liian vähän niiden potentiaaliin nähden. Myös haastateltava 6 kertoo oman työnsä vaikuttavan positiivisesti hänen ajatusmaailmaansa. Hän on työskennellyt paljon lasten ja nuorten kanssa ja tutustunut erilaisiin terapiamuotoihin. Hän kertoo, että se, mitä hän on lukenut eläinten hyödyistä ja mitä hän itse on havainnut, vahvistavat sitä ajatusta, että koira-avusteinen opetus saattaisi auttaa monia lapsia ja nuoria. Hän kokee, että eläimet ovat lapsille hyvin tärkeitä ja niillä on hyvin positiivinen vaikutus lapsiin.

Kaikki haastateltavista uskoivat omien kokemustensa vaikuttavan heidän ajatuksiinsa koira-avusteisesta opetuksesta. Osa kertoi, että koska heillä ei ole huonoja kokemuksia koirista, he suhtautuvat asiaan positiivisesti. Osa haastateltavista kuitenkin kertoi, että heillä itsellään tai heidän läheisellään on huonoja kokemuksia koirista, jopa koiran puremasta. Silti he suhtautuvat asiaan positiivisesti hyvin kokemusten vuoksi, kuten seuraavasta sitaatista näkee:

Jos tavallaa niinku ois ollu enempi huonoja kokemuksia ku hyviä kokemuksia ni kyl määh ehkä oisin enemmi sit totta kai sitä asiaa vastaan, että en haluais et niinku mun lapsi on sitte siellä niin sanotusti uhrattavana koiralle tai vastaavaa, mutta sit taas ku itellä on vaan niin siltikin huonojen kokemusten seassa hyviä kokemuksia, ni se on sit taas vaikee ylipäätään sit niinku mieltäkkään että jos inhois koiria, mut ne on itelle aina ollu niin semmone niin henki ja reikä ni.(Haastateltava 1)

Kaikilla haastateltavilla on joko tällä hetkellä lemmikki tai on joskus ollut yksi tai useampi lemmikki. Vaikka osalla on eläimistä huonoja kokemuksia, kaikki haastateltavat kertoivat, että heillä on enimmäkseen hyviä kokemuksia eläimistä. He kokevat, että nämä hyvät kokemukset heijastuvat heidän ajatuksiinsa myös koira-avusteisesta opetuksesta. Monet haastateltavista kuvailevat eläinten kanssa olemista rentouttavaksi ja rauhoittavaksi. He kertovat eläinten olevan heille joko hyvin tärkeitä tai ainakin kivoja. Osa haastateltavista kuvailee koira erittäin tärkeäksi ja kertovat saavansa niiltä iloa, lohtua ja tukea vaikeina hetkinä, kuten seuraavista sitaateista voi havaita:

Kyllä ne niinku sitä mielialaa helposti myös sit nostaaki, et jos o ittel joku, joku tota, huanompi miäli ni kyl ne sitä niinko nostaa. Ja tää, tää koira mikä täs mu jalois nukkuu ni se o semmone just semmone mun ”terapia”koira (tekee sormilla heittomerkit) jos vois sanoo ni kyl se ain sit jos mä ny tähä sohval tuun ni se käpertyy toho viäree ni kyl siit ain niinku semmone, jos o yhtää paha miäli ni kyl se aina sitte paremmaks muuttuu. Ja totta kai sitte ne auttaa siis yleensäkki jaksamaa ja totta kai ne harrastuksetki tua sit iha omaa, omanlaistaa niinku hyvää, hyvinvointia ja erilaist jaksamista. (Haastateltava 3)

jos itellä on ollu jotain syystä paha mieli ni kyl ne koirat o ollu sen huomannu ja ollu sit siinä niin sanotusti läsnä, ni kyl se o vaa semmone omanlaine pieni henkireikä aina ollu se koira. (Haastateltava 1)

Haastateltava 1 kertoo myös kokevansa olonsa turvallisemmaksi koiran kanssa. Osa haastateltavista kertoo, että eläimissä on paljon työtä, mutta suurin osa haastateltavista kokee lemmikin omistamisen siitä huolimatta tärkeäksi. Yksi haastateltavista kertoi, ettei halua koira itselle juuri sen suuren työmäärän vuoksi.

Haastateltava 1 pohtii, että hänen mielipiteensä aiheesta on hyvin vahva, minkä vuoksi hän ei usko, että mikään saisi häntä ajattelemaan koira-avusteista opetusta negatiivisessa valossa. Hän kyllä pohtii, että jos hänellä olisi vain huonoja kokemuksia koirista, niin ajattelisiko hän silloin eri tavalla ja olisi huolissaan lapsensa terveydestä. Vaikka hänellä on koirista myös huonoja kokemuksia, hyvät kokemukset menevät niiden edelle. Samanlaisia ajatuksia on muillakin haastateltavilla. Lähes kaikki haastateltavat uskoivat, että eivät suhtautuisi koira-avusteiseen opetukseen niin positiivisesti, jos heillä olisi paljon huonoja kokemuksia koirista. Haastateltava 6 kuvailee ajatuksiaan seuraavalla tavalla:

Jos olis esimerkiks se koirakokemus jääny päälle et koira puree tai jotai ni kyllähän sitä on omist lapsist aina tosi suajelevaine niinku että, et vaik sä luetki kaikkee, kaikkee niinku positiivist tai muuta ni, ni kyl siin on varmaan se semmone epäily ja sit varmasti olis vaikeempaa niinku luattaa, öö, niinku kouluhenkilökuntaa ja niinku kaikki et, et jos sin tulee eläin että, et se ei oo sit mun lapsi ketä se kuitenkin puree (haastateltava 6)

Osa haastateltavista uskoi, että heidän ajatuksensa muuttuisivat, jos näkisivät, mitä koira-avusteinen opetus käytännössä olisi ja miten se vaikuttaisi oppilaisiin ja oppimistuloksiin. Moni kertoi olevansa kiinnostunut aiheesta ja haluavansa lisätietoa siitä. He myös uskoivat, että lisätieto lisäisi heidän kiinnostustaan:

Noh, nyt jo mä ajattele niinku sillai positiivisesti täst ni kyl mä sit varmaa ajattelisi hiuka enemmän positiivisempi ku sais lisätiatoo. Et e-emmä tiä, nii, voik ne siit sit kauheest... Jos mä oisi kauhee negatiivine ja sit ku käytännös tiätäs millai homma toimii n isit mä varmaa suhtautusi positiivisempi, mut mä suhtaudu nyt jo sillai varovaisen optimistisesti tähä asiaa. (Haastateltava 4)

Haastateltavat kertovat, että heidän kuulemansa hyvät asiat esimerkiksi kaverikoiratoiminnasta ja lukukoiratoiminnasta sekä muuten eläinten positiivisista vaikutuksista ihmisiin vaikuttavat heidän mielipiteisiinsä myönteisesti, kuten seuraava sitaatti osoittaa:

terapiaeläiminä käytetään ja muuta, et siitähä o pelkästään positiivista palautetta. Ja nuorisokodeissa tai muualla on usein eläimiä ja, ja tota et kylhän se o niinku jo tiädetää et se on niinku varmasti niinku hyvä juttu. (Haastateltava 5)

Haastateltava 7 pohti, millä eri tavoilla ihmiset, jotka suhtautuvat koira-avusteiseen opetukseen negatiivisesti, voisi saada avarakatseisemmiksi. Hän uskoo, että jos hän itse olisi epäileväinen, hänen tarvitsisi nähdä tutkimustuloksia koira-avusteisesta opetuksesta. Hän myös uskoo, että jos vanhemmat pääsisivät seuraamaan koira-avusteista opetusta paikan päälle, se auttaisi heitä ymmärtämään sitä ja suhtautumaan siihen positiivisemmin. Hän

uskoo, että ihmisten täytyy itse saada nähdä asiat omin silmin. Myös haastateltava 4 sanoo toivovansa, että pääsisi seuraamaan koira-avusteista opetusta:

Ekää kertaa kun koira tuuraa luokkaa niin haluisin ehdottomasti päästä seurata sitä.
Vaikkei muuten jollain välityksellä millään tällä niinkö, millään tällä niinkö käytännössä käy kun ekää kertaa koira tuuraa luokkaa. (Haastateltava 4)

Haastateltava 7 lisää, että vanhemmat ovat varmasti vaikeita saada tottumaan ajatukseen koira-avusteisesta opetuksesta, sillä monet pelkäävät uusia asioita. Hän kuitenkin uskoo, että tällainen onnistuisi kaikista maista juuri Suomessa parhaiten, sillä Suomessa ollaan hyvin eläinrakkaita ja koiria on kaikkien lähipiirissä. Ne ovat tuttuja ja rakastettuja eläimiä, eikä niitä nähdä Suomessa negatiivisessa valossa, toisin kuin joissain toisissa kulttuureissa.

5 Pohdinta

5.1 yhteenveto ja vertailu aikaisempaan tutkimukseen

Kaikki haastateltavat suhtautuivat positiivisesti koira-avusteiseen opetukseen, ja ajatuksena se kiehtoi haastateltavia. Yksi haastateltavista suhtautui kuitenkin varauksella koira-avusteisen opetuksen etuihin, vaikka hän lopulta kertoi suhtautuvansa koira-avusteiseen opetukseen varovaisen optimistisesti. Oli mielenkiintoista saada myös epäileväinen haastateltava ja koenkin, että se antoi tutkimukselleni uutta näkökulmaa ja teki tutkimuksen tuloksista kattavammat. Suomessa toteutetuissa tutkimuksissa huoltajilta on saatu pääsääntöisesti positiivista palautetta koira-avusteisista interventioista, vaikka tutkimuksia onkin vain hyvin vähän. Heiskasen ja Reimavuon (2020) tutkimuksessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten huoltajat suhtautuivat positiivisesti koira-avusteiseen pedagogiikkaan ja Kivisen ja Liuhan tutkimuksessa (2023) koira-avusteisesta toiminnasta saatiin huoltajilta enimmäkseen positiivista palautetta. Monet vanhemmat ja huoltajat näyttäisivät siis asennoituvan koira-avusteiseen opetukseen positiivisesti, mutta aiheesta tehtyjen tutkimusten vähyyden vuoksi tuloksia ei ole järkevää yleistää koskemaan suurempaa joukkoa.

Tässä tutkimuksessa selvisi, että koira-avusteinen opetus ei ollut haastateltaville tuttua, mutta erilaiset eläinavusteiset interventiot olivat hieman tutumpia. Moni haastateltava vastasi aluksi, ettei tiedä mitä koira-avusteinen opetus voisi tarkoittaa ja mihin koira voisi opetuksessa hyödyntää. Onkin mielenkiintoista, kuinka vieras aihe koira-avusteinen opetus oli. Yksi haastateltavista jopa kertoi, ettei ole koskaan kuullut koira-avusteisesta opetuksesta. Tämä vahvistaa ajatusta siitä, että lisää tutkimusta aiheesta tarvitaan. Kuitenkin kaikki haastateltavat osasivat kertoa koiran läsnäolon tuomia etuja. Tarkemmilla kysymyksillä haastateltavilta alkoi tulla enemmän asiaa ja heiltä tulikin paljon mielenkiintoisia huomioita ja pohdintaa aiheeseen liittyen.

Haastateltavat mainitsivat koira-avusteisen opetuksen eduista ja haasteista paljon sellaisia asioita, joita tutkimuksissa on tullut ilmi, vaikka suurin osa heistä ei ollut perehtynyt aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen tai aikaisempiin tutkimustuloksiin. Tämä olikin erittäin mielenkiintoista. Ei ollut kovin yllättävää, että allergiat ja koirapelko nousivat esiin lähes kaikkien vastauksista, sillä ne ovat koira-avusteisen opetuksen haasteista ehkä kaikkein konkreettisimmat. Erityisen mielenkiintoisena pidän sitä, että suurin osa haastateltavista uskoi koiran läsnäolon vaikuttavan positiivisesti oppilaiden keskittymiseen, mutta kuitenkin koiran

pelättiin aiheuttavan hälinää ja vievän oppilaiden huomion pois opiskelusta. Lähes kaikki haastateltavat perustelivat tätä siten, että he uskoivat koiran tuomisen luokkaan aiheuttavan aluksi hälinää. Koiran ollessa vielä uusi ja ihmeellinen asia sen ajateltiin vievän oppilaiden kaiken huomion, erityisesti sillä haastateltavat uskoivat oppilaiden olevan innoissaan koiran läsnäolosta. He kuitenkin myös uskoivat, että kun koira on ollut opetuksessa jonkin aikaa, oppilaat tottuvat siihen ja kykenevät taas keskittymään opiskeluun. Tällöin koiran rauhoittava vaikutus vaikuttaisi oppilaiden keskittymiskykyyn positiivisesti.

Haastateltavat eivät täysin hylänneet koira-avusteisen opetuksen mahdollisuutta allergian tai koirapelon vuoksi. He uskoivat, että oppilaat, jotka pelkäävät koira, voivat tottua siihen, kunhan toimitaan lapsen ehdoilla, eikä häntä pakoteta olemaan koiran lähellä.

Allergiatapauksissa taas katsottiin, että allergian vakavuudella on merkitystä. Haastateltavat uskoivat, että myös eläimille allergiset oppilaat saattaisivat siedettyä koiralle, erityisesti jos allergia on lievä. Myös Allergia-, iho- ja astmaliitto (2024) on samoilla linjoilla ja kertoo, että allergiaoireet eivät välttämättä lisääny eläimen omistamisen myötä, eikä esimerkiksi lemmikin ottamista tarvitse aina välttää allergian vuoksi.

Moni haastateltavista oli kuullut lukukoiratoiminnasta. Tämä onkin aihepiiri, jota myös on tutkittu runsaasti siitä näkökulmasta, että millainen merkitys koira-avusteisella opetuksella on oppimistulosten kannalta (esim. le Roux ym., 2014). Haastateltavat uskoivat, että koiralle lukeminen on lapsille helpompaa kuin ihmiselle lukeminen, sillä koira ei tuomitse eikä välitä virheistä. Samalla se toimii kumppanina ja tukena oppilaille. Samanlaisiin päätelmiin pääsivät Jensen ja Willbergh (2023) tutkiessaan sitä, miksi koiralle lukeminen on hyödyllistä.

Osa haastateltavista uskoi, että koulukoira voisi toimia avustajakoiran tavoin. Tällainen näkökulma ei ollut tullut vastaan tutustuessani tutkimukseen koira-avusteisesta opetuksesta. Tämä onkin mielenkiintoinen näkökulma koira-avusteiseen opetukseen. Haastateltava 7 jopa ehdotti, että koira voisi toimia opettajan avustajana välitunneilla siten, että se vahtisi oppilaita. Tällainen avustajakoiramainen näkökulma oli minulle aivan uusi ja olisikin mielenkiintoista perehtyä siihen tarkemmin.

Haastateltavat toivat esiin asioita, joiden tulee heidän mukaansa olla järjestyksessä ennen kuin koira-avusteista opetusta voidaan toteuttaa kouluissa. He esimerkiksi pohtivat, että tulee tehdä erilaisia käytännön järjestelyjä, jotta koira ei aiheuta vahinkoa oppilaille eikä oppilaat koiralle. Lisäksi allergiat, pelot ja kulttuuriset erot tulee huomioida ja koiran hyvinvoinnista huolehtia. Samankaltaisia asioita painottaa esimerkiksi Anderson (2007) ja Opetushallitus (2024).

Opetushallitus (2024) antaa ohjeita oppilaitoksille koira-avusteisen toiminnan järjestämisestä. Näissä ohjeissa mainitaan samoja asioita kuin haastateltavat toivat ilmi. Monet haastateltavista toivat esimerkiksi esiin, että koiran tulee soveltua työskentelemään lasten kanssa. Toisena ehtona haastateltavat pitivät sitä, että koiran kanssa oloon tehdään sääntöjä, joita kaikkien tulee noudattaa. Myös Anderson (2007) painottaa yhteisien sääntöjen tärkeyttä.

Koiran rauhoittava vaikutus nähtiin avainroolissa siten, että haastateltavat ajattelivat sen olevan monien hyötyjen alkulähteenä. Esimerkiksi luokkarauhan ylläpidossa, keskittymiskyvyn paranemisessa ja siten myös oppimistulosten nousussa rauhallisuuden ajateltiin olevan suuressa osassa. Monessa tutkimuksessa onkin todettu, että koiralla on rauhoittava ja rentouttava vaikutus oppilaisiin (esim. Ahonen, 2013; Kirnan ym., 2016; Kirnan ym., 2020; Pillow-Price ym., 2014). Samoin koiran on todettu vaikuttavan positiivisesti sosiaalisiin suhteisiin ja tunteidenhallintaan (esim. Anderson, 2007; Kirnan ym., 2016; Kirnan ym., 2020; Pillow-Price ym., 2014, Verhoeven ym., 2023). Haastateltavat toivat kaikki nämä asiat esiin ja perustelivat, miksi ajattelevat koiran vaikuttavan niihin positiivisesti.

Haastateltavat uskoivat, että koiran läsnäolo tekisi vaikeista asioista puhumisen helpommaksi oppilaille. Mäkelän (2021) haastattelemat opettajat kertoivat koira-avusteisen opetuksen helpottaneen kontaktin ottamista oppilaisiin juuri tästä syystä. Koira-avusteisen opetuksen uskottiin hyödyttävän eniten erityisen tuen tarpeessa olevia oppilaita. Monessa tutkimuksessa juuri erityistä tukea tarvitsevat ovat koira-avusteisen opetuksen myötä kehittyneet sekä oppimistulosten että käytöksen osalta (Connell ym., 2019; Kirnan ym., 2020).

Haastateltavat uskoivat, että koiran tuoma kumppanuus, rentous, ilo ja sosiaalisten suhteiden parantuminen vaikuttaisivat positiivisesti oppilaiden motivaatioon ja kouluuntoon.

Haastateltava 6 uskoi myös, että tätä kautta koira-avusteinen opetus voisi ehkäistä syrjäytymistä. Haastateltavat näkivätkin koira-avusteisen opetuksen mahdollisuudet hyvin merkittäviksi. He uskoivat, että koira-avusteinen opetus saattaisi vaikuttaa positiivisesti oppimistulosten lisäksi oppilaiden kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja jopa opettajan hyvinvointiin luokan ilmapiirin ja oppilaiden parantuneen käytöksen kautta.

Kaikkien haastateltavien mielestä koira-avusteista opetusta kannattaa kokeilla, mutta tietyillä ehdoilla. Osa haastateltavista toi nämä ehdot suoraan esiin, kuten että vain jos koira on hyvin koulutettu ja oppilaiden turvallisuudesta huolehditaan. Kaikki haastateltavat kuitenkin toivat joitakin ehtoja ilmi ainakin välillisesti. Osa haastateltavista piti näiden ehtojen täyttymistä

itsestäänselvyytenä, ja kertoi luottavansa koulujärjestelmään ja opettajiin. Olikin mielenkiintoista, että oikeastaan vain yksi haastateltavista suhtautui koira-avusteiseen opetukseen ja sen tuomiin etuihin epäilevästi. Kaikki muut uskoivat vahvasti, että siitä olisi hyötyä oppilaille. Osittain tämä johtui varmasti siitä, että kaikilla haastateltavilla oli hyviä kokemuksia eläimistä. Osa haastateltavista jopa koki, että koirasta on apua omien lasten kanssa ja olivat nähneet konkreettisesti omilla lapsillaan koiran tarjoaman kumppanuuden merkityksen sekä rauhoittavan vaikutuksen. Osa haastateltavista taas olivat itse kokeneet koiran läsnäolon positiiviset vaikutukset ja uskoivat siksi, että sama vaikutus tulisi myös kouluihin koiran läsnäolon myötä.

Kaikki haastateltavat olivat yhtä mieltä siinä, että omat kokemukset vaikuttavat suuresti heidän mielipiteisiinsä. He myös uskoivat, että jos heillä itsellään olisi vain huonoja kokemuksia koirista, he eivät näkisi koira-avusteista opetusta niin positiivisessa valossa. Ihmisen kokemukset muokkaavat heidän mielipiteitään. Haastateltavat siis itse tiedostavat omien mielipiteittensä subjektiivisuuden ja muokkautuvuuden. Haastateltavat myös arvelivat, että jos he suhtautuisivat koira-avusteiseen opetukseen negatiivisesti, lisätieto aiheesta, kuten tutkimustulokset koiran positiivisista vaikutuksista opetuksessa, saattaisivat saada heidät näkemään koira-avusteisen opetuksen positiivisemmin. Tämän tutkimuksen kannalta on oleellista, että haastateltavat uskoivat omien mielipiteidensä voivan muuttua. Tästä voidaan vetää johtopäätös, että jos koira-avusteista opetusta aiotaan järjestää kouluissa, olisi erittäin tärkeää tarjota vanhemmille ja huoltajille tietoa asiasta. Haastateltavista kaksi oli myös sitä mieltä, että olisi vanhempien kannalta hyvä, jos he pääsisivät tutustumaan koira-avusteiseen opetukseen konkreettisesti ja esimerkiksi seuraamaan koulussa järjestettävää opetusta, jossa koiran on mukana. Tämä auttaisi heitä ymmärtämään asiaa.

5.2 Luotettavuus ja jatkotutkimusehdotukset

Tämä tutkimus pyrittiin toteuttamaan hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti. Pyrin toteuttamaan tutkimuksen mahdollisimman eettisesti, mikä on osa hyvää tieteellistä käytäntöä (Vuori, 2021). Olen avannut tutkimukseni vaiheita ja kirjannut ne ylös, mikä lisää tutkimuksen luotettavuutta. Pehdyin hyvin koira-avusteista opetusta käsittelevään aikaisempaan kirjallisuuteen ja tutkimuksiin, jotta saisin aiheesta mahdollisimman hyvän käsityksen. Yksi tutkimuksen luotettavuuden mittari on se, tutkiiko tutkimus sitä, mitä on tarkoitus tutkia (Tuomi & Sarajärvi, 2018). Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää vanhempien ja huoltajien ajatuksia koira-avusteisesta opetuksesta. Haastateltavat kertoivat

runsaasti ajatuksiaan, tunteitaan, mielipiteitään sekä arvelujaan koira-avusteisesta opetuksesta ja siitä, tulisiko sitä toteuttaa ja miten. Sanoisin siis, että tutkimuksen tavoite toteutui ja tutkimus tutki juuri toivottua asiaa.

Yksi hyvän tutkimuksen kriteereistä on yleistettävyyttä, mutta laadullisessa tutkimuksessa ei ole tarkoituksenmukaista eikä edes mahdollista yleistää saatuja tuloksia koskemaan laajempaa joukkoa (Hyvärinen ym., 2010, 27). Tässä tutkimuksessa on pyritty selvittämään vanhempien ja huoltajien ajatuksia heidän omasta näkökulmastaan, eivätkä nämä ajatukset ole yleistettävissä kaikkiin alakouluikäisten lasten vanhempiin ja huoltajiin. Kuitenkin jonkinlaista päätelmää voi tehdä siitä, että samanlaisia tuloksia voidaan saada samankaltaiselta kohderyhmältä (Hakala, 2018, 22). Tähän tutkimukseen osallistui hyvin todennäköisesti henkilöitä, joilla aihe herättää voimakkaita tunteita. Kaikki tutkimuksen osallistuneet henkilöt suhtautuivat positiivisesti koira-avusteiseen opetukseen, suurin osa jopa erittäin positiivisesti. Tämä kertoo todennäköisesti siitä, että tutkimukseen osallistui eläinrakkaita ihmisiä ja ihmisiä, joita aihe kiinnosti. Tästä syystä tulokset eivät ole yleistettävissä kaikkiin Suomen alakouluikäisten lasten vanhempiin ja huoltajiin. Lisäksi otanta oli pieni, mikä osaltaan vähentää sen yleistettävyyttä. Pyrin haastatteluja toteuttaessani siihen, että vaikuttaisin mahdollisimman vähän haastateltavien vastauksiin tekemällä selväksi, että ei ole olemassa oikeita vastauksia ja että kaipaen juuri heidän näkökulmaansa. Pyrin suhtautumaan itse neutraalisti asiaan. Kuitenkin haastattelijan persoona saattaa aina vaikuttaa vastauksiin sekä niiden tulkintaan ja analysointiin.

Tutkimus on ensimmäinen laatuaan, sillä Suomessa ei ole aikaisemmin tutkittu alakouluikäisten vanhempien ja huoltajien ajatuksia koira-avusteista opetusta kohtaan. Koira-avusteista opetusta ja sen vaikutusta esimerkiksi oppimistuloksiin ja oppilaiden käyttäytymiseen on tutkittu sekä Suomessa että kansainvälisesti, mutta vanhempien ja huoltajien näkökulmaa ei ole tutkittu juuri ollenkaan. Kivinen ja Liuha (2023) tutkimuksessa huoltajien rooli koira-avusteisissa interventioissa nähtiin hyvin merkityksellisenä. Vanhempien yhteistyö työntekijöiden kanssa, esimerkiksi se, että he osallistuvat palavereihin, oli lapsille tärkeää. Myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) sekä perusopetuslaissa (628/1998 § 3) mainitaan, että opetuksessa tulee tehdä kotien kanssa yhteistyötä. Kodin ja koulun yhteistyö tukee opetusta ja kasvatusta. Olisi tärkeää tietää, mitä vanhemmat ja huoltajat ajattelevat koira-avusteisesta opetuksesta, jos sellaista aiotaan järjestää, sillä näin pystytään ylläpitämään kodin ja koulun yhteistyötä. Tämä tutkimus täyttää aukkoa tutkimuksissa, mutta aiheesta on tärkeää tehdä lisätutkimusta, sillä vanhempien ja

huoltajien ajatuksilla ja tunteilla on merkitystä oppilaille. Olisi hyvä tehdä määrällinen tutkimus isolla otannalla, jolla voitaisiin selvittää yleistettävämällä tasolla vanhempien ja huoltajien ajatuksia koira-avusteista opetusta kohtaan.

Toinen jatkotutkimusehdotus on tapaustutkimus aiheesta. Tässä tutkimuksessa osa haastateltavista uskoi, että koira-avusteinen opetus saattaisi heijastua kotiin asti. Olisi mielenkiintoista toteuttaa tapaustutkimuksia koira-avusteisen opetuksen merkityksestä niin, että myös vanhemmilta ja huoltajilta kysyttäisiin, mitä muutoksia he ovat havainneet lapsissaan koira-avusteisen opetuksen aikana ja sen jälkeen. Heiltä voisi saada uutta näkökulmaa asiaan, ja he saattaisivat havaita asioita, joita opettajat eivät havaitse eivätkä oppilaat itse osaa sanoittaa, kuten koira-avusteisen opetuksen merkityksestä kotioloihin.

Lähteet

- Ahonen, L. (2013). Koirat kasvun ja kehityksen tukena koulussa. Teoksessa Ikäheimo, K. Karvaterapiaa: Eläinavusteinen työskentely Suomessa. Helsinki: Solution Models House.
- Allergia-, iho- ja astmaliitto (21.3.2024). Lemmikkieläinallergiat. <https://www.allergia.fi/allergia/mita-allergia-on/allergioiden-yleisimmat-aiheuttajat/lemmikkielainallergiat/>
- Anderson, K. (2007). Who let the dog in? How to incorporate a dog into a self-contained classroom. *Teaching Exceptional Children Plus*, 4(1). <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ967469.pdf>
- Animal Assisted Intervention International. N.d. (10.8.2023) Animal-Assisted Intervention. <http://aai-int.org/aai/animal-assisted-intervention/>
- Booten, A. (2011). Effects of animal-assisted therapy on behavior and reading in the classroom. Theses, Dissertations and Capstones, 22. Haettu osoitteesta: <https://mds.marshall.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.com/&httpsredir=1&article=1023&context=etd>
- Connell, C. G., Tepper, D. L., Landry, O., & Bennett, P. C. (2019). Dogs in Schools: The Impact of Specific Human-Dog Interactions on Reading Ability in Children Aged 6 to 8 Years. *Anthrozoös*, 32(3), s. 347–360. <https://doi.org/10.1080/08927936.2019.1598654>
- Csányi, V., Gácsi, M., Kubinyi, E., Miklósi, A., Topál, J. & Virányi, Z. (2005). Attachment to humans: a comparative study on hand-reared wolves and differently socialized dog puppies. *Animal Behaviour*, 70(6), s. 1367-1375. <https://doi-org.ezproxy.utu.fi/10.1016/j.anbehav.2005.03.025>
- Eskola, J. (2018). Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat: laadullisen aineiston analyysi. Teoksessa Laajalahti, A., Valli, R., Aaltola, J., & Herkama, S. Ikkunoita

tutkimusmetodeihin. 2, Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin (5., uudistettu ja täydennetty painos.). Jyväskylä: PS-kustannus.

Eskola, J., Lätti, J. & Vastamäki, J. (2018). Teemahaastattelu: lyhyt selviytymisopas. Teoksessa Valli, R., & Aarnos, E. Ikkunoita tutkimusmetodeihin. virikkeitä aloittelevalle tutkijalle / 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu (5., uudistettu painos.). Jyväskylä: PS-kustannus.

Gee, N. (2011). Animals in the Classroom. Teoksessa McCardle, P. Animals in our lives – Human-animal interaction in family, community, & therapeutic setting. Baltimore, Md: Paul H. Brookes.

Glenk, L.M. (2027) Current Perspectives on Therapy Dog Welfare in Animal-Assisted Interventions. *Animals* 2017, 7, s. 7. <https://doi.org/10.3390/ani7020007>

Günther, K., Hasanen, K. & Juhila, K. (2021) Johdanto: Analyysi ja tulkinta. Teoksessa Vuori, J (toim.), Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/> Viitattu 26.3.2024

Hakala, J. (2018). Toimivan tutkimusmenetelmän löytäminen. Teoksessa Valli, R., & Aarnos, E. Ikkunoita tutkimusmetodeihin. 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle (5., uudistettu painos.). Jyväskylä: PS-kustannus.

Hare, B. & Tomasello, M. (2015). Human-like social skills in dogs? *Trends in Cognitive Sciences*, 9(9), s. 439-444. <https://doi-org.ezproxy.utu.fi/10.1016/j.tics.2005.07.003>

Heiskanen, T. & Reimavuo, P. (2020). Varhaiskasvatus ja koira-avusteinen pedagogiikka - huoltajien ajatuksia. Ammattikorkeakoulututkimuksen opinnäytetyö, Hämeenlinnan korkeakoulukeskus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020100120879>

- Hirsjärvi, S., & Hurme, H. (2022). Tutkimushaastattelu : teemahaastattelun teoria ja käytäntö ([2. painos]). Helsinki: Gaudeamus.
<https://www.ellibslibrary.com/book/9789523458123>
- Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvuori, J. (2010). Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino.
- Ikäheimo, K. (2013). Karvaterapiaa: Eläinavusteinen työskentely Suomessa. Helsinki: Solution Models House.
- Jensen, A. R. & Willbergh, I. (2023) The Dog as an Unaware Pedagogical Agent in a School Reading Course, *Anthrozoös*, 36:6, 1013-1024. <https://doi.org/10.1080/08927936.2023.2232657>
- Juhila, K. (2021). Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet. Teoksessa Vuori, J (toim.), Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>. Viitattu 5.12.2023
- Juhila, K. (2021). Koodaaminen. Teoksessa Vuori, J (toim.), Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/> Viitattu 27.3.2024
- Kennelliitto (23.1.2023). Hyötykoirat. <https://www.kennelliitto.fi/koirat/hyotykoirat>
- Kennelliitto (2023). Uusi koirakanta-arvio kertoo: Suomessa on yli 800 000 koiraa, joista yli 580 000 on Suomen Kennelliiton rekisterissä. <https://www.kennelliitto.fi/tietoa-meista/uutiset/uusi-koirakanta-arvio-kertoo-suomessa-yli-800-000-koiraa-joista-yli-580-000-suomen-kennelliiton-rekisterissa>
- Kirnan, J., Siminerio, S., & Wong, Z. (2016). The Impact of a Therapy Dog Program on Children's Reading Skills and Attitudes toward Reading. *Early Childhood Education Journal*, 44(6), s. 637–651. <https://doi.org/10.1007/s10643-015-0747-9>

- Kirnan, J., Shah, S., & Lauletti, C. (2020). A dog-assisted reading programme's unanticipated impact in a special education classroom. *Educational Review (Birmingham)*, 72(2), 196–219. <https://doi.org/10.1080/00131911.2018.1495181>
- Kivinen, K. & Liuha, J. (2023). Huoltajien osallistuminen koira-avusteisessa interventiossa: Työntekijöiden näkökulma. Sosionomin tutkinto-ohjelman opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/812877/Kivinen_Liuha.pdf?sequence=2
- Klemetilä, H. (2013). Apurieläinten historiaa länsimaissa: koira, hevonen ja kissa. Teoksessa Ikäheimo, K. Karvaterapiaa: Eläinavusteinen työskentely Suomessa. Helsinki: Solution Models House.
- Koirat kasvat- ja kuntoutustyössä ry. (21.3.2024). <http://www.kasvat-kuntoutuskoirat.fi/kkktry/>
- Kubinyi, E., Miklósi, A. & Virányi, Z. (2007). Comparative social cognition: from wolf and dog to humans. *Comparative cognition & behaviour reviews*, 2, s. 26-46.
<http://etologia.elte.hu/file/publikaciok/2007/kubinyiVM2007.pdf>
- Lilja, T. & Soini, K. (2014). Alkuperäiset kotieläinrotomme Green Care –toiminnassa. Jokioinen: MTT. s. 12-13. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-487-507-3>
- Mäenpää , H., Kela, K. & Sätälä , H. (2016) , Ratsastusterapia liikuntavammaisten lasten kuntoutuksessa. *Duodecim*, 13-14, s. 1278-1285. <http://hdl.handle.net/10138/230011>
- Mäkelä, L. (2021) Opettajien kokemuksia työn tuunaamisesta koira-avusteisen pedagogiikan avulla: Tarkastelussa työn vaatimukset, työn voimavarat ja hyvinvointi työssä. *Aikuiskasvatus*, 41(3), s. 222-235.
<https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/111578/65509?acceptCookies=1>

Mäkelä, L. (2021). Opettajien kokemuksia työn tuunaamisesta koira-avusteisen pedagogiikan avulla: Tarkastelussa työn vaatimukset, työn voimavarat ja hyvinvointi työssä. *Aikuiskasvatus*, 41(3), s. 222–235. <https://doi.org/10.33336/aik.111578>

Opetushallitus. (21.3.2024) Koirat koulussa – koira-avusteisen toiminnan ohjeistus oppilaitoksille. <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/koirat-koulussa-koira-avusteisen-toiminnan-ohjeistus-oppilaitoksille>

Pearson, C. (2013). Dogs, history, and agency. *History and Theory :Studies in the Philosophy of History*, 52(4), s. 128–145. <https://doi.org/10.1111/hith.10683>

Perusopetuslaki 3 § 3 mom (628/1998).

Pillow-Price, K., Yonts, N. & Stinson, L. (2014). Sit, Stay, Read: Improving Literacy Skills Using Dogs. *Dimensions of early childhood*, 42 (1), s. 5-9. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1044105>

Poliisi. (23.1.2023). Poliisikoirat. <https://poliisi.fi/poliisikoirat>

POPS 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Helsinki: Opetushallitus.

le Roux, M. C., Swartz, L., & Swart, E. (2014). The Effect of an Animal-Assisted Reading Program on the Reading Rate, Accuracy and Comprehension of Grade 3 Students: A Randomized Control Study. *Child & Youth Care Forum*, 43(6), s. 655–673. <https://doi.org/10.1007/s10566-014-9262-1>

Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. (2005). Haastattelu: tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere: Vastapaino.

Steel, J. (2024). Reading to Dogs as a form of animal-assisted education: are positive outcomes supported by quality research? *Literacy (Oxford, England)*, 58(1), s. 102–119. <https://doi.org/10.1111/lit.12345>

Tilastokeskus (2020). Lähes joka kolmannessa kotitaloudessa oli lemmikki vuonna 2016.

https://www.stat.fi/til/ktutk/2016/ktutk_2016_2020-04-20_tie_001_fi.html

Tulli. (23.1.2023). Tullin koiratoiminta. <https://tulli.fi/web/tullikoirat/koirat>

Tuomi, J., & Sarajärvi, A. (2018). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi (Uudistettu laitos.). Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

<https://www.ellibslibrary.com/book/9789520400118>

Vainio, I., Hilppö, J., Pesonen, H., & Kontu, E. (2022). Autismikirjon oppilaan vuorovaikutus opettajan ja kasvatuskoiran kanssa: Aloitteet, katse ja puheen määrä. *Puhe Ja Kieli*, 42(1), s. 45–68. <https://doi.org/10.23997/pk.119693>

Verhoeven, R., Butter, R., Martens, R., Enders-Slegers, M.-J. (2023). Animal-Assisted Education: Exploratory Research on the Positive Impact of Dogs on Behavioral and Emotional Outcomes of Elementary School Students. *Children*, 10, 1316.

<https://doi.org/10.3390/children10081316>

Vuori, J. (2021). Laadullinen sisältöanalyysi. Teoksessa Vuori, J (toim.), Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto.

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/> Viitattu 27.3.2024

Vuori, J. (2021). Tutkimusetiikkaa ihmistieteissä. Teoksessa Vuori, J (toim.), Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto.

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusetiikka/tutkimusetiikka-ihmistieteissa/> Viitattu 30.4.2024

Liitteet

Liite 1. Haastattelukutsu

Osallistumispyyntö tutkimukseen

Vanhempien ja huoltajien asenteita koira-avusteista opetusta kohtaan

Olisitko kiinnostunut osallistumaan haastatteluun, jossa kysytään mielipiteitäsi, ajatuksiasi ja tunteitasi koira-avusteisesta opetuksesta? Aiheesta ei tarvitse tietää etukäteen mitään.

Olen luokanopettajaopiskelija Raumalta ja teen Pro gradu – tutkielmaa aiheesta vanhempien ja huoltajien asenteita koira-avusteista opetusta kohtaan. Haastatteluun voi osallistua, jos on alakouluikäisen lapsen/lasten vanhempi tai huoltaja. Koira-avusteisesta opetuksesta ei tarvitse tietää mitään ennen haastattelua.

Haastattelut toteutetaan syksyn ja alkutalven 2023–2024 aikana. Haastattelu kestää noin 30–60 minuuttia ja se voidaan toteuttaa osallistujan toiveen mukaan joko kasvokkain tai etäyhteyden välityksellä. Haastattelut nauhoitetaan litterointia varten ja nauhoitteet tuhoetaan, kun ne on litteroitu eli muutettu tekstitiedostoiksi. Haastattelut toteutetaan luottamuksella ja haastattelija noudattaa vaitioloa haastattelussa käytyistä asioista. Haastateltavan anonymiteetistä huolehditaan koko tutkimuksen ajan.

Jos kiinnostuit, ota yhteyttä

sähköpostilla: kaetoi@utu.fi tai

puhelimitse: 044 0545898

Karoliina Suominen

Liite 2. Haastattelurunko

1. Teema: Omat kokemukset eläimistä
 - Millainen suhde sinulla on eläimiin?
 - Millaisia kokemuksia sinulla on eläimistä?
 - Jos sinulla on ollut lemmikki, minkälainen?
 - Millä tavoilla olet ollut tekemisissä eläinten kanssa?
 - Miltä sinusta tuntuu olla eläinten kanssa?
 - Mitä tunteita ja ajatuksia herää?
 - Vaikuttaako eläimen läsnäolo sinuun jotenkin?
2. Teema: Tiedot ja uskomukset koira-avusteisesta opetuksesta
 - Kertoisitko, mitä koira-avusteinen opetus mielestäsi tarkoittaa?
 - Miten koiraa mielestäsi voisi hyödyntää opetuksen apuna?
 - Miksi ei?
 - Mitä kaikkea koiran kanssa voisi tehdä oppitunnin aikana?
3. Teema: Haastateltavan ajatukset koira-avusteisen opetuksen eduista ja haasteista
 - Kannattaako mielestäsi koira-avusteista opetusta kokeilla?
 - Mitä hyötyä uskoisit koira-avusteisella opetuksella olevan?
 - Kenen uskoisit hyötyvän koira-avusteisesta opetuksesta?
 - Millä tavalla?
 - Mitä haasteita uskoisit koira-avusteiseen opetukseen liittyvän?
 - Millaisia ristiriitoja voisi liittyä koira-avusteiseen opetukseen?
 - Missä tilanteissa koira-avusteisesta opetuksesta voisi olla haittaa?
 - Kenelle voisi olla haittaa koirasta opetuksessa?

- Miten uskot opetuksessa olevan koiran vaikuttavan opettajan ja oppilaiden väliseen vuorovaikutukseen? Entä oppilaiden väliseen?
 - Mihin muihin vuorovaikutuksiin koira opetuksessa voisi vaikuttaa?

4. Teema: Tunteet ja ajatukset koira-avusteista opetusta kohtaan

- Minkälaisia ajatuksia ja tunteita sinulle herää siitä, että koiraä käytettäisiin opetuksen apuna?
 - Miltä sinusta tuntuisi, jos olisit oppilaana ja opetukseen tuotaisiin koira?
 - Miltä kuvittelet erilaisten oppilaiden reagoivan koiraan opetustilanteessa?
- Jos lapsesi koulussa harkittaisiin koira-avusteisen opetuksen järjestämistä, mitä mieltä olisit asiasta?

5. Teema: Haastateltavan taustan ja tietojen merkitys hänen ajatuksiinsa koira-avusteisesta opetuksesta

- Mitkä seikat vaikuttavat näkemyksiisi koira-avusteisesta opetuksesta?
 - Miten ajattelet, että aikaisemmat kokemuksesi eläimistä vaikuttavat ajatuksiisi koira-avusteisesta opetuksesta?
- Miten luulet, että ajatuksesi koira-avusteista opetusta kohtaan muuttuisi, jos sinulla olisi erilaisia kokemuksia eläimistä?
- Millä tavalla uskot, että ajatuksesi koira-avusteisesta opetuksesta muuttuisi jos saisit aiheesta enemmän tietoa?
- Onko sinulla vielä jotain, mitä haluaisit sanoa aiheeseen liittyen?